

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 וחלקם כה דימוניים עד כי קשה לקבל נכונותם. ממדי התופעה אינם מאפשרים קבלת הקביעה
- 2 כי היא שייכת רק לבעלי מופרעות נפשית. בכל מקרה, הזכרונות הטראומטיים התגלו כעשירים
- 3 ומשופעים בפרטים. כמעט תמיד הזכרונות עלו בעקבות טיפול פסיכולוגי וכי קודם לטיפול
- 4 המטופל לא זכר כל זכרון אודות הארוע. ככל הנראה, ההסבר הסביר ביותר לשכחה של הארוע
- 5 הטראומטי הוא שהארוע מעולם לא התרחש, וכי הזכרון הוא זכרון שווא.
- 6
- 7 זכרונות שווא הם תולדה של ערבוב בין דמיון למציאות. זכרונות שווא נובעים מחוסר היכולת
- 8 להבחין אם התמונה העולה בראש מקורה במציאות או בדימיון. על מנת שיווצרו זכרונות שווא,
- 9 חייבים, אליבא דמומחה, להתקיים שני מרכיבים: הראשון, שהמדמין יתקשה להבחין בין
- 10 דמיון למציאות; השני, שהדימוי על מושא הזכרון יהיה עשיר דיו בתוכנו.
- 11 טוען המומחה כי דימוי חד כפי שעולה בחלום, המלווה בפירוש נוקשה פרי עטו של ספר סמכותי
- 12 המביא טענות בשם המדע, ובפירושים מפי מטפלת שעימה התייעצה המתלוננת, יכלו בסבירות
- 13 גבוהה ליצור תשתית לבלבול אפשרי בין דימוי לבין המציאות, שכה דומה לו בבהירותה
- 14 ובמאפייניה.
- 15 טוען המומחה כי אין כל הבדל מבחינת תהליך יצירת הזכרון בין טיפול אצל מטפל לבין קריאת
- 16 הספר: "כוחו של התת-מודע" בכך ששניהם מספקים "פירוש מן המוכן". ולכן הגם שהמתלוננת
- 17 לא הלכה קודם לחלום למטפל אשר סייע לה בהחדרת הרעיון, עצם קריאת הספר בצרוף קיומו
- 18 של חלום מוחשי גרמו לה ליצירת זכרון השווא.
- 19
- 20
- 21 טוען המומחה כי אין כל דרך לדעת מה היתה השתלשלות הארועים שהביאה למתלוננת לחלום
- 22 את החלום שחלמה במקרה שלפנינו ולזכרונות שהתפתחו אצלה בעקבותיו. המומחה מצביע על
- 23 שורה של אפשרויות שונות להשתלשלות הארועים בין היתר מסגרת טיפולית- המומחה מצביע
- 24 על הספר: "כוחו של התת-מודע" כמקור השפעה סמכותי אשר הניח בפני המתלוננת פירוש מן
- 25 המוכן לחלום אותו חלמה. כמו כן, מפנה המומחה לספר נוסף, אשר אין כל אינדיקציה לכך
- 26 שהמתלוננת קראה, אך הוא מציין כי המדובר בספר שהיה לרב מכר בינלאומי וכי רעיונותיו
- 27 צוטטו בספרים אחרים ולאור דברי המתלוננת כי קראה בספרות הוא מניח כי היא נחשפה
- 28 לתוכנו ותולה גם בספר זה וברעיונות המופיעים בו כטריגר אפשרי.
- 29
- 30 1. גרעין השתלה ראשון- הסברים/ תירוצים שאולי סיפקה המתלוננת לעצמה על עיסוקה
- 31 בזנות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 גרעין השתלה אפשרי נוסף-העולה, כך לדברי המומחה, מדברי הפסיכולוגית אסתר אללוף,
- 2 ייתכן שהחלומות על אונס היו פורקן למאוויים אדיפאליים שלא מומשו. אולם בעקבות
- 3 קריאת הספר כוחו של התת מודע קיבלו החלומות פירוש מציאותי מאוד, שהיה הרבה
- 4 פחות נעים מהכמיהה האדיפאלית למין עם האב.
- 5 3. אפשרות שלישית אותה מעלה המומחה לגרעין השתלה- ספרים נוספים אותם קראה
- 6 המתלוננת, ספרים שהושפעו מהספר "האומץ להחלים" ואולי ספר זה בכבודו ובעצמו.
- 7
- 8
- 9 טוען המומחה כי כאשר הקורבן נזכר באירוע אמיתי, הזכרון עולה במלואו בבת אחת מאחר
- 10 שנוצר מגע בין רמז השליפה לבין "עקיבת הזכרון" החקוקה בראשו. לעומת זאת, כאשר הזכרון
- 11 אינו אמיתי, זכרון שווא, הוא נבנה "און ליין", טיפין טיפן, תהליך ההבניה מצריך לרוב השתלה
- 12 של גרעין כדי להתחיל את התהליך, יתר על כן, נדרש זמן כדי שהגרעין יגדל ויפרח.
- 13
- 14 מאחר וטבעם של זכרונות השווא הוא כי המתלונן עצמו מרגיש כי הוא דובר אמת, דהיינו
- 15 מבחינתו הסובייקטיבית של המתלונן שחוותו זכרון שווא הוא כי זכרונותיו הם אמת, הסבל
- 16 אותו הוא מפגין הוא סבל אמיתי, משכך אין לראות במידת הסבל שחוות המתלונן כל אמצעי
- 17 הבחנה באם הזכרונות עליהם מדווח הם זכרונות אמת או זכרונות שווא.
- 18
- 19
- 20

להלן תאור עדותו של פרופ' גושן בביהמ"ש מיום 07.03.2011:

- 23 בתחילת דבריו העיד כי קרא את עדויות מומחי התביעה וכן שמע את עדויותיהם בביהמ"ש. כמו כן,
- 24 השיב כי השאלה העומדת לבחינה בביהמ"ש היא שאלה מובהקת מתחום הזכרון האנושי. השאלה
- 25 העובדתית הינה האם הנאשם ביצע או לא את המיוחס לו, ולאחר שעבר על החומר שוב ושוב הוא
- 26 משוכנע מעבר לכל ספק שארוע ההתעללות לא נעשה. "אני אומר זאת עובדתית, לא הסתברותית
- 27 או סטטיסטית." (עמ' 55 ש' 16-11 לפרוטוקול)
- 28 העד ביקש להבהיר את ההבדל בינו לבין מומחי התביעה:
- 29 "אני מטפל. צורת העבודה שלי היא אמפירית, אני מעוניין בנתונים...דרכם או מעבודותי או
- 30 מעבודות אחרים במעבדתם, צריך לתת לביהמ"ש כלים שיתנו מענה לשאלה האם הזכרון הוא זכרון
- 31 אמת או לא..." (עמ' 55 ש' 23-20 לפרוטוקול)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1
2 העד תאר כי השאלה הראשונית והמרכזית מבחינתו בקביעה האם הזכרון הינו זכרון אמת או שמא
3 המדובר בזכרון שווא הינה דפוס הופעת הזכרון. באם המדובר בהזכרות מלאה פתאומית אזי
4 המדובר בזכרון אמת, ואילו במידה ומדובר בהזכרות הדרגתית או אז, המדובר לדידו בזכרון שווא.
5 המומחה מבסס את קביעותיו אלו על מחקרי המראים כי קיים דפוס הופעה ייחודי למופע זכרונות,
6 והוא מפנה לעמ' 51-52 לחוות דעתו. (עמ' 55 ש' 23-27 לפרוטוקול)

7
8 לפי המומחה, אין מחקרים אמפיריים המוכיחים את תאוריית ההדחקה, ומאחר ומחקרים כאלו
9 אינם בנמצא הוא מתייחס לכך שהתופעה אינה קיימת. "המשחק שלי הוא קריאת מאמרים, אני
10 מומחה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר וזה מה שאני עושה." (עמ' 56 ש' 11-15 לפרוטוקול)

11
12 המומחה הציג כי קיימים כשלים מתודיים במחקרים התומכים בקיומו של מנגנון ההדחקה.
13 והמשיך ופרט עובדת קיומם של מחקרים המוכיחים כי "אופי עליית הזכרון לתודעה הינו קריטי,
14 אם הוא עולה אט אט הוא לא אמין ואם הוא עולה בבת אחת הוא אמין." (עמ' 56 ש' 16-58 ש'
15 (11)

16
17 המומחה הסביר את האופן בו עבד על המקרה שלפנינו ותאר כי ראשית עניין אותו האם הזכרון עלה
18 בהדרגתיות או בבת אחת, לאחר שהבין שהזכרון עלה בהדרגתיות, עניינה אותו השאלה, הכיצד זה
19 המתלוננת מתארת כי הזכרון עלה בבת אחת, חרף קיומן של ראיות לכך שהזכרון עלה אט אט, הדבר
20 הוביל אותו לחיפוש אחר הגורם שגרם למתלוננת לומר כי הזכרון עלה בבת אחת. במסגרת חיפושיו
21 מצא את ההסבר בכך שהמתלוננת קראה בסמוך את הספר: "כוחו של התת מודע", שלטענתו מורה
22 לקוראיו כי החלומות הם משקפי מציאות. "הדבר הזה סיפק לי הסבר, שכשהיא מסתכלת על עצמה
23 אומרת שזה עלה מידי, וכשהיא בחקירה היא מספרת שזה על באטיות." (עמ' 58 ש' 14-25
24 לפרוטוקול)

25
26 המומחה הסביר כי מבחינתו הופעל מנגנון סוגסטיבי, אומנם המחקרים מדברים על טיפול אצל
27 פסיכולוג כמצא לסוגסטייה, אך לדידו גם קריאת הספר יכולה להוות פלטפורמה לסוגסטייה. (עמ'
28 59 ש' 1-6 לפרוטוקול)

29
30 המומחה ביקש לטעון כי הסיבה ששלושת המומחים מצאו בסימפטומים של המתלוננת הסברים
31 להתעללות בילדות, נובעת מכך ששלושתם מגיעים מהעולם הקליני שבו עולם התוכן הוא התעללות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

מינית. בעוד שבקונטקסט שונה, אילו היו באים מעולם תוכן שונה, סביר שהיו מוצאים הסברים
אחרים, שכן לכל אותם סימפטומים שנמנו ע"י מומחי התביעה, קיימים הרבה יותר הסברים
אפשריים פרט להתעללות מינית בילדות. כדוגמא טען כי משיחה עם קולגות שלו באוניברסיטה הוא
הבין כי קיימות סיבות אפשריות לזנות פרט להתעללות מינית בילדות, כדוגמת צרכים כלכליים.
(עמ' 59 ש' 7- עמ' 60 ש' 15 לפרוטוקול)

לסיכום עדותו הראשית ציין המומחה: " איני רואה מחלות, אך מסתכל על הדברים בצורה
אמפירית ואפשר לקבוע ברמת וודאות גבוהה שארוע של התעללות לא התרחש." (עמ' 60 ש' 17-18
לפרוטוקול)

בחקירתו הנגדית השיב לב"כ המאשימה את הדברים הבאים:

העד אישר כי הגדיר עצמו בקורות חייו כמדען של הזכרון. כמו כן אישר כי נסיונו המקצועי הוא
אקדמי בלבד וכי בקורות חייו תיאר כי הינו מומחה לסטטיסטיקה עוד לפני היותו מדען מתחום
הפסיכולוגיה הקוגניטיבית. (עמ' 60 ש' 23- עמ' 61 ש' 8 לפרוטוקול)

העד ציין כי פירסם ספר אחד בשיתוף עם פרופ' דן זכאי, כמו כן ציין כי לא פרסם מאמרים בתחום
הסטטיסטיקה.

המומחה אישר כי 30 הפרסומים שערך בתחום הזכרון נעשו בתנאי מעבדה תוך דגש על נתונים
מדידים, רוב אוכלוסיות המחקר היו האוכלוסיה הבריאה ולא על ילדים. (עמ' 61 ש' 7-21
לפרוטוקול)

המומחה ציין כי מסד הנתונים שבו השתמש הוא מציאת מחקרים אשר בהם פסיכולוגים קליניים
דיווחו כי נשים טענו להתעללות מינית בילדות ולא זכרו זאת כלל אלא בחלון שנים. (עמ' 61 ש' 22-
עמ' 62 ש' 5 לפרוטוקול)

המומחה נשאל האם יש לו ידיעה כמה תלונות הוגשו וכמה כתבי אישום הוגשו בגין תלונות נשים על
התעללות מינית בילדות? העד השיב כי יש לו ידיעה לאור עניינו במטאריה, יחד עם זאת, נתונים יש
בידיו לגבי ארה"ב. כמו כן, ציין כי לפי מחקר מכתב העת סיינס יש הערכת יתר לגבי כמות המקרים,
ולא הערכת חסר כטענת ב"כ המאשימה, וזאת לאור הבנתו כי ההתיישנות אינה חלה במקום של
הזכרות אודות התעללות מינית של הורה בילד. (עמ' 62 ש' 19-6 לפרוטוקול)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 המומחה טוען כי כל עוד לא הוכח במחקרים אמפיריים וכל עוד לא פורסמו מאמרים תקפים, יש לו
2 ביקורת כלפי אמנזיה דיסוציאטיבית וכי הוא אינו מכיר בתופעה.
- 3
- 4 עוד טען המומחה כי גם הפרעת הדיסוציאציה- תגובת ניתוק כהגנה נפשית לחסות חוויות התעללות
5 אל התודעה- עומדת על כרעי תרנגולת. (עמ' 63 ש' 14- עמ' 64 ש' 2 לפרוטוקול)
- 6
- 7 המומחה שב על טענתו כי השאלה המרכזית, עליה נשענת חוות דעתו הינה אופן העלאת הזכרון –
8 האם בצורה הדרגתית או בבת אחת. כמו כן, שב וטען כי לטענתו הספר אותו קראה המתלוננת
9 "כוחו של התת מודע" הוא שגרם למתלוננת להאמין אמונה שלמה כי חוותה התעללות בילדותה
10 ולכן היא פתחה תסמינים פוסט טראומטיים, בעקבות החלום. לשאלת ביהמ"ש שב והבהיר, תחילה
11 הבחין האם הזכרון עלה בצורה איטית משנוכח כי כך הם פני הדברים, קבע כי המדובר בזכרון שווא
12 ואז ביקש למצוא הגורם הסוגסטיבי, כך מצא את הספר שבאמצעותו הזכרון הושלל וכל אלו
13 הובילו לדידו להפרעות הפוסט טראומטיות. (עמ' 64 ש' 21-14 לפרוטוקול)
- 14 כשעומת עם העובדה כי קיימים סימפטומים משנים שקדמו ל 1999 (שנת קריאת הספר) השיב כי
15 המדובר בסימפטומים מעורפלים שניתן לקושרם או להסבירם בסיבות שונות ואחרות ולאוו דווקא
16 בהתעללות בילדות. כשנתבקש להמציא הסבר אפשרי אחד חלופי לאותם סימפטומים השיב כי אין
17 זה ממקומו לספק את ההסבר החלופי וכי כל אחד מהסימפטומים מתאימים לדכאון ולסוּשול
18 פוביה. (עמ' 64 ש' 22- עמ' 65 ש' 13 לפרוטוקול)
- 19
- 20 המומחה אישר טענת ב"כ המאשימה לפיה לא ניתן לקיים מחקרים אמפיריים שיאשרו את התופעה
21 של אמנזיה דיסוציאטיבית מהסוג בו דן התיק מאחר ואף חוקר או ארגון לא יאשר לערוך ניסוי בו
22 ילדות שחוו פגיעות מיניות מתמשכות ע"י אדם קרוב יתושאלו וישאלו אותן מה הן זכרות ובחלופי
23 שנים רבות תתושאלנה שוב על מנת להפריך או לאשר את קיומה של התופעה. לפי המומחה, "הפכו
24 את התאוריה לבלתי ניתנת להוכחה" (עמ' 65 ש' 26-15 לפרוטוקול)
- 25
- 26 ב"כ המאשימה שאלה את המומחה לעניין החומר בו עיין טרם כתיבת חוות דעתו. בין היתר שאלה
27 מדוע זה התעלם מהארוע ברכבת התחתית השיב שהארוע פתוח לכ"כ הרבה פרשנויות שלא ניתן
28 להסתמך עליו. (עמ' 68 ש' 22- עמ' 69 ש' 2 לפרוטוקול)
- 29 טענה ב"כ המאשימה בפני המומחה כי הסיבה שהתעלם מאירוע זה היא כי המדובר בזכרון סומטי.
30 לכך השיב המומחה כי אין דבר כזה זכרון סומטי. (עמ' 69 ש' 8-3 לפרוטוקול)
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 עוד הפנתה אותו ב"כ המאשימה לחקירת הנאשם במשטרה שם נשאל האם הוא מאמין לבתו ולכך
2 השיב כי באופן טבעי מאמינים לבת. וכשבהמשך נשאל הנאשם האם בתו שקרנית. הנאשם שותק.
3 כששוב נשאל האם בתו שקרנית השיב: " קשה לי לענות תשובה חד משמעית". לכך השיב המומחה
4 כי כנראה שהנאשם אינו אינטליגנטי, כמו כן השיב כי לא התייחס להודעת הנאשם כי יש לו מגבלת
5 זמן ומקום להציג את כל טיעוניו וכי יש עוד הרבה נושאים אליהם לא התייחס. (עמ' 69 ש' 15-28
6 לפרוטוקול)

7
8 המומחה נשאל לגבי קביעתו כי הפסיכולוגית אללוף הכירה את המתלוננת ונפגשה עמה פעמים
9 רבות, ב"כ המאשימה הצביעה על אינדיקציות מהן משתמע כי לא הכירה את המתלוננת טוב, מאחר
10 ולא ידעה שעסקה בזנות, מאחר שלא ידעה על האלימות שנקט האב נגדה, מאחר שלא ידעה על
11 ניסיונות אובדניים של המתלוננת. ובאשר לפסיכיאטר הציגה למומחה כי השניים נפגשו לצורך
12 תרופות בלבד. לכל אלו הגיב המומחה ואמר: " הניגוד בינו (הפסיכיאטר אפטר- הבהרה שלי צ.ג.)
13 ובין אללוף לעומת מומחי התביעה שמתבקשים לקבוע על סמך עדות, אין שום מקור הסמכה
14 שמאשר לעשות דיאגנוזה בלי לפגוש את המטופל. זה מעורר תמיהה מאוד גדולה." (עמ' 70 ש' 5- עמ'
15 71 ש' 27 לפרוטוקול)

16
17 המומחה אישר כי התיאור בספרות ובמחקרים מתבססים על זכרונות שוא שעלו בעקבות טיפול
18 פסיכולוגי. יחד עם זאת התהליך לא תלוי בטבורו בטיפול פסיכולוגי. הטיפול הפסיכולוגי, כך
19 המומחה, אינו חלק מהתהליכים הקוגניטיביים שגורמים להיתכנות התופעה." יש מנגנונים של
20 ערבוב בין דמיון ומציאות כמו גם הבלעות. לרוב זה קורה בטיפול פסיכולוגי...היצירה של זכרונות
21 שוא נוצרת בכל מצב שיש ערבוב בין דמיון ומציאות. המנגנון המוחי שאחראי לתפיסה של מציאות
22 מבחן הוא זה שאחראי על הדימויים הפנימיים שלנו. זכרונות השוא נוצרים כאשר אני מסתכל על
23 סוג של דימוי, לאדם יש תמונה בעיני רוחו, והוא אינו יכול להגיד התמונה הזו בלתי אפשרית. אם
24 הוא היה יכול להגיד הדבר לא קרה, זה דמיון. אם אין לו דרך להפריך את זה אז ייתכן שיגיד שזה
25 אמיתי." (עמ' 72 ש' 12- עמ' 73 ש' 16 לפרוטוקול)

26
27 העד שב והדגיש כי אומנם מרבית הסיטואציות בהן נוצרו זכרונות שוא הן על ספת הטיפול, ועל
28 כך מדברת הספרות אולם אין הכרח וייתכן כי יוצר זכרון שוא לאוו דווקא בטיפול פסיכולוגי. (עמ'
29 74 לפרוטוקול)

30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 המומחה אישר כי אין לו כל ידיעה שהמתלוננת בתיק נמנית עם קבוצה באוכלוסיה שיכול להיות
- 2 אצלם בלבול בין מציאות לדמיון. (עמ' 75 ש' 15-16 לפרוטוקול)
- 3
- 4 כמו כן, אישר המומחה כי לא ידע איזה סוג טיפול פסיכולוגי עברה המתלוננת, בין היתר, לא יודע
- 5 האם עברה / לא עברה פירושים לחלומותיה. (עמ' 77 ש' 5-27 לפרוטוקול)
- 6
- 7 עוד הבהיר כי בחוות דעתו קיימות ספקולציות בנושא מה המתלוננת קראה או מהם הטריגרים
- 8 שגרמו למתלוננת שיהיה לה המצע הסוגסטיבי (בין היתר: הספרות שקראה ועיסוקה בזנות).
- 9 לטענתו המשותף לכולם הוא הרעיון שנושאים מיניים שקשורים לאב העסיקו את המתלוננת לפני
- 10 החלום. (עמ' 78 ש' 1-28 לפרוטוקול)
- 11
- 12 "זה לא שאני קובע ואין לי שום מושג מה שהתרחש. אני לעיני רוחי ניסיתי להראות באיזה קלות
- 13 אפשר לזרוק הסברים שאין לי מושג מה מהם נכון. כל אחד מההסברים שזה זנות או ספרות שהוא
- 14 קראה, וראיתי את רמת הספרות, אני אומר שזה יתכן שזה או זה, ומן הסתם זה לא זה ולא זה,
- 15 אלא משהו שבכלל לא העלתי בדעתי, וכל אחד מההסברים האלה לעומת מומחי התביעה שטוענים
- 16 שהדבר הזה מוכיח כי התקיימה התעללות." (עמ' 79 ש' 15-21 לפרוטוקול)
- 17
- 18 ב"כ המאשימה שאלה את העד כיצד הנחתו מתבססת אם טענתו היא שהחלום נוצר כתוצאה
- 19 מהרהוריה כי בעקבות מעשי אביה היא הדרדרה לזנות, דהיינו מתבקש כי היא תזכר במעשים עוד
- 20 טרם החלום, וכיצד הזכרות זו יכולה לקרות מקום, שלפי ההגנה, בשלב זה במוחה לא אמור להיות
- 21 נטוע כזה רעיון? לכך השיב: "אני רק יכול להישען על דברי הפסיכולוגית אסתר אללוף שקשרה בין
- 22 הדברים, ודבריה נראים לי הגיוניים. אני לא יודע למה שתשוב דבר כזה. אנחנו יודעים שיש פה
- 23 מצע עמוק של ספרים שהמתלוננת קראה, היא מעידה על זה, לפני החלום. " (עמ' 80 ש' 7-15
- 24 לפרוטוקול)
- 25
- 26 באשר להשערה שהמתלוננת שרויה בקבעון אדיפאלי, העד אישר כי הסתמך על דברי אללוף בנושא
- 27 זה. כמו כן, אישר כי אי אפשר לקשור בין אהבה אדיפאלית לזנות. (עמ' 81 לפרוטוקול)
- 28
- 29 המומחה נשאל כיצד הסיק כי טכניקת הטיפול של אללוף היתה דינאמית ולכך השיב כי הוא חושב
- 30 שככה היא העידה על עצמה, שזו שיטת עבודתה. (עמ' 81 ש' 26- עמ' 82 ש' 9 לפרוטוקול)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 לטענת המומחה ההזכרות של המתלוננת לא היתה ספונטאנית ובבת אחת אלא היתה איטית
2 והדרגתית.

3
4 המומחה אישר כי אינו יודע איזו מהדורה מהספר: " כוחו של התת מודע" קראה המתלוננת וכן אינו
5 יודע האם קראה את התרגום העברי או המהדורה האנגלית. כמו כן, אישר כי אינו יודע את הזמן
6 המדויק מתי קראה את הספר.

7 העד אישר כי הוא קרא את המהדורה משנת 2,000 בתרגומה לעברית. כשנשאל האם ידוע לו כי
8 המדובר במהדורה מורחבת, מעודכנת ומשופרת השיב כי כך רשום על הכריכה. העד לא ידע כי
9 המדובר בפי שניים עמודים מהמהדורה הקודמת.

10 המומחה נשאל כיצד זה ידע לקבוע איזו מידת סמכותיות הקנתה לספר לאור העובדה שלא הכיר את
11 המתלוננת. לכך השיב כי היה עליו להחליף בין המילה "בוודאות" ל "בהסתברות גבוהה". דהיינו,
12 כי האינטרפרטציה שלו לאופן בו הרגישה המתלוננת בשעת קריאת הספר הינה בהסתברות גבוהה
13 למדי.

14 המומחה עומת עם העובדה שבחוות דעתו, שם טוען כי הספר טוען כי החלומות משקפים את התת
15 מודע, המומחה הפנה לציטוטים. לעומת זאת, ב"כ המאשימה טענה בפניו כי ציטוטים אלו לא
16 מצויים במהדורה לפני שנת 2,000. לכך לא היה למומחה מה לומר. כשהתבקש למצוא חלופות
17 אחרות מתוך הספר כדי לעגן את דבריו בדבר הרעיון המרכזי של הספר, לו הוא טוען, השיב: " אין
18 לי." (עמ' 85 ש' 31-5 לפרוטוקול)

19
20 ב"כ המאשימה שאלה את המומחה את שאלת הסיכום הבאה: " מאחר שאיננו יודעים איזה ספר
21 המתלוננת קראה ואילו תכנים היו בספר שהמתלוננת קראה, איננו יכולים לקבוע בוודאות
22 שהמתלוננת האמינה שחלומות הם מציאות, כפי שאתה קובע בחוות דעתך"
23 לכך השיב המומחה: " אנחנו לא יכולים לדעת בוודאות."

24 להלן סיכום חוות דעתה של ד"ר אורלי קמפף שרף:

25
26 בחוות דעתה טוענת המומחית כי זכרון שווא הינו זכרון שאדם חווה כאמיתי למרות שהארוע אותו
27 הוא זוכר מעולם לא התרחש. לטענתה, זכרון שווא יכול להתפתח אצל כל אדם באופן טבעי למשל
28 בעקבות חסר בזכרון או מבקרים בהם לא ברורה תופעה הפרט מסיק מסקנות על מנת להסבירה
29 ובכך בונה את הזכרון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

לפי המומחית, מהמחקר עולה כי הסתמכות בלעדית על זכרונות, בפרט זכרונות והזכרונות בגיל מאוחר אודות התעללות מינית בילדות, הנה הסתמכות בלתי מבוססת. יש לציין כי הכותבת לא מפנה למחקרים ספציפיים, ואינה מפנה למראי מקום ממוקדים בנושא זה. לטענת המומחית, לא ניתן לאבחן בין זכרון שווא לזכרון אמת, אולם כן קיימים כלי הערכה שונים להבחנה. לפי דבריה, זכרון שווא מאופיין בכך שנבנה ומתרחב עם הזמן, הופך לברור יותר ובסופו של תהליך, נחוה כזכרון ברור ועשיר. גם שנושא זה לא נמצאה הפנייה ממוקדת למראי מקום עליהם התבססה המומחית.

לפי המומחית מחקרים וכמו כן ארגון הפסיכולוגים האמריקאי קבעו כי אין דפוס או סימפטומיים אופייניים לנפגעי התעללות מינית בילדות. המומחית מציינת כי לכל סימפטום יכולות להיות שורה של גורמים שונים. לדוגמה הפרעות אכילה אינן מחויבות שתנבענה בעקבות התעללות מינית.

לפי המומחית מהלך התפתחות הזכרון המתואר במקרה שלפנינו כמו גם גורמים נוספים תומכים במסקנה כי לדידה סביר ביותר כי המדובר במקרה של זכרון מסולף ולא זכרון אותנטי.

לפי המומחית, במקרים כגון דא, יש לבצע במתלוננת מבחן פסיכו דיאגנוסטי- נירופסיכולוגי פורנסי, אבחון פסיכולוגי מקיף, אשר אינו מתמקד דווקא בזכרון הספציפי הנבחן, אלא לשם הבנת תהליכי הקוגניטיביים, נטייתיה של הנבדקת להאדיר קשייה, והבנת מרכיבים באישיותה, כל אלו יסייעו לביהמ"ש להחליט עד כמה ניתן להסתמך על עדותה. במקרה שלפנינו, טוענת המומחית, לאחר שהמתלוננת נחקרה באופן שונה, לא יהיה תוקף לבחינה מסוג זה.

המומחית טוענת כי יש להבחין בין הכאב שהמתלוננת חווה, אשר יש להניח שהינו אותנטי, לבין ייחוסו לזכרון שסביר ביותר להניח שהמדובר בזכרון שווא. טוענת המומחית כי בשל הנטייה של זכרון השווא להתפס כאמיתי וברור, הרי שההתרשמות הבלתי אמצעית מחוויתה של עדה אותו, עשוי להיות מרשים יותר מאי הבטחון שנראה לעיתים בזכרון אותנטי.

לפי המומחית, זכרון האדם הינו מה שקודד בעת האירוע או מה שסופר אודות האירוע בצרף ארועים שנחו מאז בהשפעת האמונות והתחושות הנוכחיים. זכרון שווא יכול להכיל זכרונות מפורטים של ארועים שמעולם לא קרו ואשר מבחינה סובייקטיבית נחווים כאמיתיים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1
- 2 המומחית אינה טוענת כי אין זה אפשרי שקיימת תופעה מסוג הדחקת טראומה, אך מדגישה כי
- 3 המדובר בתחום שלא נחקר מדעית. כמו כן, מדגישה את התמיהה לגבי הדחקה במקרים של
- 4 התעללויות שהתרחשו על פני רצף של זמן במספר הזדמנויות שונות.
- 5 טוענת המומחית כי הדחקה מוחלטת של ארוע טראומטי הינו נדיר ביותר וכי רוב האנשים שחו
- 6 טראומה זוכרים אותה, לפחות בחלקה.
- 7 המומחית טוענת כי תגובה של אמנזיה מוחלטת בעקבות ארוע טראומטי אינה מדווחת בספרות. קל
- 8 וחומר לגבי טענה של התעללות מינית שחזרה על עצמה מס' רב של פעמים והודחקה. לפי המומחית
- 9 התומכים ברעיון של שחזור אוטנטי של זכרונות ילדות שהודחקו אינם מתייחסים לנקודה זו.
- 10
- 11 זכרון שווא- הינו זכרון שאדם חווה כאמיתי למרות שהארוע אותו הוא זוכר מעולם לא התרחש.
- 12 בניגוד להדחקה מוחלטת שהיא אירוע נדיר, רווח יותר המקרה של זכרון שפרטיו נבנים תוך כדי
- 13 ניסיון להזכר בדבר שמעולם לא קרה, הן בחיי היום יום והן בסביבה שמעודדת הזכרות כזו, למשל
- 14 יועצים או טיפול פסיכולוגי.
- 15 זכרון יכול לעלות באופן ספונטני, בעקבות פרוש של חלום וגם כתוצאה מכל התערבות שכרוכה
- 16 באמונות דומות לגבי מקור המצוקה הנפשית: טלויזיה, ספרי עזרה עצמית, אינטרנט וכד'
- 17
- 18 האם המדובר בהדחקה והזכרות אותנטית או זכרון שווא, מובנה?
- 19 נכון להיום אין דרך להבחין בין השניים, על אף העובדה שחלה התקדמות לאור מחקרים מתחום
- 20 ההדמיה המוחית, אלא באמצעות הוכחות חיצוניות.
- 21
- 22 המחקרים הרבים בתחום הולידו שורה של מאפיינים לזכרון השווא/ הזכרון המובנה אשר יכולים
- 23 להגביר את ההסתברות לזהות זכרון מובנה שאינו אמיתי למול הדחקה אמיתית:
- 24 1. שני גורמים להתפתחות זכרון שווא: גורם פנימי וגורם חיצוני. הגורם הפנימי- צורך למסך
- 25 התנסויות שאינן התעללות מינית אך הן כואבות יצירת פנטזיה של התעללות שבה קיימים
- 26 טוב ורע באופן ברור ומובהק מספק את ההסבר ההגיוני הנדרש לחוויות ורגשות מבלבלים.
- 27 הגורם החיצוני- ציפיות ממטפל, מקבוצה, מתוכנית טלויזיה.
- 28 2. יצאה הנחייה של החברה הבריטית לזכרונות שווא לתשאל טוענים להתקיימותם של
- 29 ארועים מזכרונם כי יתושאלו לגבי פרטים הקשורים למציאות של הטענה ולא לזכרונות
- 30 עצמם. שאלות הקשורות למציאות כגון מתי סיפרה על ההתעללות לראשונה, אדם המספר
- 31 אודות זכרון אמת לא יילחץ שכן הוא בטוח במידע של מה שארע.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מדינת ישראל נגד בני שמואל

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

3. המומחית טוענת, מבלי להפנות מראי מקום או לגבי המדינה ממנה היא למדה על התופעה, אך מציינת: " בתביעות בהן נטען שהודחקה לחלוטין סדרת מקרים פוגעניים לאורך זמן/ במקומות שונים /במצבים שונים, פחות סביר שהזכרון המובנה יהיה אמיתי לעומת ארוע בודד". המומחית טוענת שהיא למדה זאת מכך ש"אין הסבר הגיוני או עדות מדעית שתומכת במנגנון של הדחקה חוזרת".
4. המומחית טוענת כי כשתהליך ההזכרות בטראומה הופך לאורך הזמן לרחב יותר וכולל יותר התנהגויות חודרניות, מתעללות ופחות סבירות, סביר שנוצר זכרון מסולף, היא מפנה לסטטיסטיקה של נורמות למעשי התעללות בילדים בגילאים שונים.
5. לאנשים עם זכרון פחות טוב, שמאופיין ב"חורים" בזכרון, נטייה גבוהה יותר לפתח זכרונות שווא.

בחינת המקרה שלפנינו – האם בדחקה אותנטית או זכרון שווא?

- המומחית טוענת כי האופן שבו תבחן הסוגייה היא בחינת התקיימותם של האפיונים שפורטו במקרה שלנו:
- המומחית טוענת כי מצאה בחומר הראיות כי קיימים גורמים פנימיים במתלוננת שסביר שגרמו להבניית זכרון שווא, לדוגמא, הצורך להשקיט רגשות שנבעו מהארוע עם השכן.
- המומחית מפנה לקיומם של מוטיבציות חיצוניות ספציפיות אצל המתלוננת וכותבת: " יכולות לנבוע אצל המתלוננת מרצון לנקמה באב שמתואר כמתעלל: לדבריה תמיד טען שהמתלוננת שקרנית ואיים שיישלח אותה לבית משוגעים." מוטיבציה חיצונית אחרת יכולה להיות מונעת מהרצון לנקמה בהוריה על שלא זכתה לקבל מהם אהבה. ומפנה למס' מראי מקום בהם המתלוננת כותבת אודות רצונה לקבל אותות אהבה מהוריה ומאביה.
- תיתכן מוטיבציה חיצונית שאינה רגשית כגון כעס על כך שהפסיקו לפרנסה ולפנק.
- בחינת השאלה האם במתלוננת שלפנינו היו "חורים בזכרון" שכן זכרון שווא נוטה להתפתח יותר אצל אנשים מסוג זה. טוענת המומחית כי מבחינת מאפייני הזכרון, מסתירות בדבריה ניתן ללמוד כי הזכרון של המתלוננת אינו מושלם ואפילו קיימת אצלה מודעות מסויימת לבעיות בזכרונה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 טוענת המומחית כי המתלוננת מתארת תהליך שהוא אופייני להבניית זכרון .
- 2 המשפט אותו היא מצטטת הוא : " אני מתחילה לאבד את הזכרון . לא בטוחה אם דברים שאני קצת
- 3 זוכרת קרו במציאות או שחלמתי עליהם ואולי זה בכלל לא קרה."
- 4 תחושת חוסר הוודאות וחוסר הבטחון בזכרון הם אחד הגורמים ל"הבניית זכרון" אשר גם כאשר
- 5 הוא נורא מביא עימו הקלה, כיוון שהוא מתפרש כידיעת אמיתות ובכך משקט אי ידיעה ועמימות.
- 6
- 7 • השתלשלות התפתחות הזכרון אצל המתלוננת
- 8 המומחית טוענת כי כשתהליך ההזכרות בטראומה הופך לאורך זמן רחב יותר וכולל יותר
- 9 התנהגויות חודרניות מתעללות ופחות סבירות , סביר יותר שנוצר זכרון מסולף. יש לציין, לא
- 10 נמצאה הפנייה ספציפית בחוות דעתה למראי מקום עליהם התבססה בטענתה זו.
- 11 טוענת המומחית כי התהליך אצל המתלוננת במקרה זה מתאים להבניית זכרון שווא.
- 12 העובדה שגדלה בבית שלא סיפק אהבה ובטחון, העובדה שהמתלוננת במשך שנים ניסתה להבין למה
- 13 לא טוב לה, תאורים של חוסר בטחון בזיכרונותיה, תחושת האושר כאשר היתה בחו"ל והוריה
- 14 התעניינו בה, העובדה שבתק' עיסוקה בזנות היה קליינט מבוגר אשר עורר בה את כל העניין עם
- 15 אביה ועלו בה מחשבות, קיומו של אדם מבוגר ברכבת התחתית שהוציא לה לשון והיא מרגישה
- 16 שאבא עשה לה דברים איומים והיא לא מבינה למה היא מרגישה כך. המומחית כותבת כי גם בשלב
- 17 זה, האפשרות שהתנהגויותיו של אביה כפי שחווה אותן (קללות, מכות, איומים וכד') אינן מהוות
- 18 הסבר לגיטימי ומספיק לכך שעשה לה דברים איומים. כלומר, לפי המומחית, אשר מתבססת על
- 19 הנחה בלבד ועל שום דבר קונקרטי, היא מניחה שהאב נהג בביתו לא כשורה, אבל הבת לא רואה
- 20 בהתנהגויות אלו הסבר מספיק לתחושת הדברים האיומים שנעשו בה ולכן ממציאה לעצמה את
- 21 הסיפור של התעללות מינית כדי לספק לעצמה הסבר לתחושותיה הקיצוניות ביחס לאביה, שבפועל
- 22 נבעו ממעשים פחותים בהרבה.
- 23 ממשיכה המומחית וכותבת, למחרת הארוע עם האדם בתחתית , מספרת בת הדודה כי אביה של
- 24 המתלוננת התעסק עם אמה של בת הדודה (עם דודתה של המתלוננת) . טוענת המומחית כי מידע זה
- 25 משמעותי מאוד עבור המתלוננת , ומידע זה כשלעצמו אינו גורם לה להזכר במעשיו המיניים כלפיה,
- 26 אך סביר שהמידע התחבר לתחושותיה הכלליות שאביה לא התייחס אליה בכבוד ועשה לה דברים
- 27 איומים. באותה תקופה המתלוננת קוראת ספרות שעוזרת לה להבין את עצמה. כל אלו מהווים
- 28 קרקע פוריה לחלום כגון זה שתיארה אודות קיום יחסי מין עם אביה.
- 29 המומחית מפנה לציטוט של המתלוננת : " פתאום כל החלומות שלי רצו לי במוח...וידעתי הוא כל
- 30 החיים אנס אותי." טוענת המומחית כי החלום הוביל למעשה לפתרון לתחושת העמימות הבלתי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 נסבלת שחוותה וסוף סוף יכלה להאחז בדבר שהחשיבה לידע מוצק. המומחית מדגישה כי
2 המתלוננת, בעקבות החלום נזכרה בכל חלומותיה ולא במציאות!
3 להערכתה של המומחית בשל נסיון נואש להבין החלומות ומתוך שימוש בכלים לא מקצועיים,
4 הצליחה לשכנע עצמה שאביה עשה לה דברים שלגיטימי בעיניה לכתותם "איומים".
- 5 • טוענת המומחית כי כיוון שאין הסבר הגיוני שמסביר תופעה של הדחקה חוזרת הרי שטענת
 - 6 המתלוננת כי לא זכרה אירוע שקרה מס' רב כ"כ של פעמים מגביר את הסבירות שמדובר
 - 7 בזכרון שווא.
 - 8 • ההסתמכות על חלום כמקור להבנת המציאות מגביר את הסבירות שמדובר בזכרון שווא.
 - 9 לא נמצאה הפנייה מטעם המומחית למראה מקום גם בנושא זה.
 - 10
 - 11 לפי המומחית החלום כשלעצמו אינו מעיד על דבר פרט לקיומם של קונפליקטים לא פתורים, מצבה
 - 12 הנפשי, התעסקותה במין, בתקופה שבה געגועיה להוריה ובמיוחד לאביה היו עזים כ"כ, במהלך
 - 13 שהייתה בחו"ל, ברור שמיניותה העסיקה אותה ולדבירה היתה עסוקה גם בחיפוש הסברים למצבה
 - 14 , ולכן סביר שיתעוררו חלומות מסוג זה.
 - 15
 - 16 זכרון שווא/ זכרון מובנה בחקירה- טוענת המומחית כי בעלי זכרונות מובנים עמידים בפני שאלות
 - 17 לגבי הזכרון עצמו ולכן תשאל או חקירה לגבי הזכרונות עצמם אינם מלמדים על קיומו או אי
 - 18 קיומו של הארוע.
 - 19
 - 20 תסמינים אופייניים לנפגעות התעללות מינית בילדות- לפי המומחית, מוטעית הטענה כי ישנם
 - 21 תסמינים אופייניים לנפגעי התעללות מינית בילדות. אותם התסמינים שמתוארים כנובעים
 - 22 מטרואומה, כגון התעללות מינית בילדות, יכולים להופיע גם עקב טראומה ומצבים של התעללות
 - 23 פיזית שאינה מינית.
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27 **להלן סיכום עדותה של ד"ר אורלי קמפף- שרף בבית המשפט מיום 10.04.2011 :**
 - 28 בחקירתה הראשית העידה כי עדותה כמו גם חוות דעתה מתבססות על עמדתה המקצועית האישית,
 - 29 ללא קשר למוסד כלשהו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 בפתח דבריה התבקשה לסכם את מסקנותיה ביחס למקרה בו אנו דנים והשיבה כי קיים מחקר רב
- 2 בנושא זכרונות שווא על פיו עולה כי קיימים מקרים רבים שאנשים מפתחים זכרון אשר לדידם הוא
- 3 אמיתי, מגיבים כאילו היה אמיתי, מאמינים בו אך בפועל הוא אינו מייצג ארוע אמיתי שהתרחש.
- 4 באשר למקרה הקונקרטי שלנו, השיבה העדה כי בהתבסס על החומר הרב שעיינה בו, התרשמותה
- 5 היא כי "מאוד סביר שמדובר בזכרון שווא, זכרון שהלך ונבנה..." (עמ' 90 ש' 8-19 לפרוטוקול)
- 6 המומחית הפנתה לחוות דעתה באשר לנימוקים האפשריים באשר למניע של אדם לייצר זכרונות
- 7 שווא. (עמ' 91 ש' 1-5 לפרוטוקול)
- 8 המומחית שבה על טענתה שבחוות דעתה, שהיה ראוי לבחון את המתלוננת בשלבים מוקדמים יותר
- 9 אבחון פסיכו דיאגנוסטי כמו גם נזיר- פסיכולוגי על מנת לזהות האם קיימים בה אפיונים הקשורים
- 10 עם נטיה לבנות זכרון מסולף, אך בשלב זה לא יהיו אפקטיביים. (עמ' 91 ש' 6-8 לפרוטוקול)
- 11 באשר לקשר בין העוסקות בזנות להתעללות מינית בילדות טוענת המומחית כי למרות שאצל מי
- 12 שחוותה התעללות מינית בילדותה קיים סיכוי מוגבר לעסוק בזנות, לא כל העוסקות בזנות חוו
- 13 התעללות מינית בילדותן, כ-60% לא חוו התעללות מינית בילדותן. (עמ' 91 ש' 9-19 לפרוטוקול)
- 14
- 15 בחקירתה הנגדית השיבה לשאלות ב"כ המאשימה את הדברים הבאים:
- 16 העדה נשאלה באשר למומחיותה ועיסוקה והשיבה כי היא פסיכולוגית קלינית העוסקת גם בטיפול.
- 17 היא גם מדריכה מטפלים. משנת 2002 העדה העידה כי היא מתמחה באבחון תובעים, בעיקר
- 18 לאנשים שפנו למל"ל לצורך הכרה בנזקים נפשיים לקבלת גמלאות. העדה הבהירה כי חוות דעתה הן
- 19 מקצועיות אינן קשורות לגורם המבקש. (עמ' 91 ש' 22-28 לפרוטוקול)
- 20
- 21 העדה ציינה: " חוות דעתי לגבי התעללות מינית ממושכת מצד אדם קרוב בביתו הביולוגית והזכרות
- 22 מאוחרת, מבוססת על סקירת מקורות עיון אליהם הפנתי בסוף חווה"ד ולא מהספה הטיפולית."
- 23 (עמ' 92 ש' 6-8 לפרוטוקול)
- 24 בהמשך הבהירה העדה כי היא טיפלה בהרבה נשים שחוו התעללות מינית ע"י אדם קרוב בין השאר,
- 25 אך לא נתקלה במקרים ביניהן שסיפרו שלא זכרו את דבר הארועים אך נזכרו בשלב מאוחר יותר.
- 26 (עמ' 92 ש' 9-19)
- 27 העדה הבהירה כי לצורך כתיבת חוות דעתה לא השתמשה בכל 94 המקורות הרשומים בביבליוגרפיה
- 28 של חוות הדעת, אך חשבה כי יהיה זה מועיל לביהמ"ש. בפועל השתמשה ב 24 מקורות, אשר אינם
- 29 עדכניים במיוחד (עד שנת 2005), העדה הבהירה כי בשנתיים האחרונות הופיעו מאמרים
- 30 המאששים רעיון הופעת זכרון שווא גם בזכרונות טראומטיים. (עמ' 92 ש' 20-27 לפרוטוקול)
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 העדה פרטה אלו מסמכים עמדו לרשותה ובאלו מסמכים עיינה טרם כתיבת חוות הדעת. את חוות
- 2 דעתו של פרופ' גושן היא לא קראה, ולא מצאה בהכרח רלבנטיות בנימוקי הערעור, שהיו בפניה.
- 3 (עמ' 93 ש' 1-17 לפרוטוקול)
- 4
- 5 העדה נשאלה לגבי מספר חוות הדעת שרשמה לצורך תיק זה והשיבה כי אחת. לאחר מכן סיפרה כי
- 6 צוות ההגנה הקודם ביקש ממנה להכין חוות דעת לצורך ערעורו של הנאשם בביהמ"ש בעליון, אך
- 7 לימים הוחלט שלא להגישה. ב"כ המאשימה ציינה בפני המומחית כי עותק מחוות דעת זו הובא לידי
- 8 המאשימה, ולטענה כי קיימים שינויים בין שתי חוות הדעת השיבה העדה כי: "אולי מדובר
- 9 בטיוטה" (עמ' 93 ש' 18-27 לפרוטוקול)
- 10
- 11 העדה התבקשה להתייחס נקודתית לשינויים:
- 12 כך, באשר לתמליל העימות בין הנאשם למתלוננת – בעוד שהוא מאוזכר בת/4 הוא אינו מוזכר בת/2
- 13 – ולכך השיבה כי לא השתמשה בעימות לצורך כתיבת חוות דעתה מטעם ההגנה ולכן לא ציינה
- 14 אותו. העדה טענה כי אינה זוכרת כי היתה התעמקות של שופטי ההרכב ביחס לעימות. (עמ' 94 ש' 9-16 לפרוטוקול)
- 15
- 16 באשר למתודיקת בחינת החומרים שהיו בפניה העידה העדה: "הסתכלתי שונה, אני עוברת על
- 17 החומרים מתוך ראיה שמטרתה לראות אם הזכרון נבנה, אם בהודעות היו פרטים שנופחו, ואם יש
- 18 סימנים אחרים שמראים לי שיש בעיות בזכרון אצל המתלוננת או שיש לה נטייה להשאה, אני
- 19 מסתכלת בחומר שמובא בפני, חומר רלבנטי לעניין הפסיכולוגי." (עמ' 94 ש' 12-16 לפרוטוקול)
- 20 העדה אישרה כי ייתכן שבכתיבת חוות דעתה-2/ לא התבססה על כתבת העיתון, חרף זאת השאירה
- 21 את האזכור שלו, כפי שעשתה בת/4, העדה טענה כי ייתכן והמדובר בטעות.
- 22 לטענה כי תמוה שהמומחית לא השתמשה בחומרים של העימות לצורך כתיבת חוות דעתה השיבה-
- 23 כי לא חשבה להשתמש בחומר הנ"ל לצורך ניתוח אישיות המתלוננת. (עמ' 94 ש' 18-28 לפרוטוקול)
- 24
- 25 העדה אשרה כי ההבדל במוקד הסוגיות עליהן התבקשה לערוך חוות דעת בין שתי חוות הדעת (נ/2 ו
- 26 ת/4) נבעו משינוי בדרישות הסגורים. (עמ' 95 ש' 3-7 לפרוטוקול)
- 27
- 28 העדה העידה כי ידעה כי התיק חזר מביהמ"ש העליון למחוזי וכי לא ניתן לבחון את המתלוננת,
- 29 בעקבות זאת, נשאלה ע"י ב"כ המאשימה מדוע חלק כה ניכר מחוות דעתה עוסק בצורך ובחשיבות
- 30 אבחון ובדיקת המתלוננת, לכך השיבה, כי חשבה שבכוחה להשפיע על ביהמ"ש לשקול בדיקת
- 31 המתלוננת. החשיבות היא לערוך אבחון מהסוגים שפורטו ולערכם בזמן (עמ' 95 ש' 8-17)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 העדה הבהירה כי בשלב זה, לאור "זיהום" והפרעות לא ניתן יהיה לסמוך על הממצאים לצורך
2 אבחון השאלה האם המתלוננת סבלה מזכרון שווא. (עמ' 95 שי' 18- עמ' 96 שי' 3)

3
4 העדה נתבקשה להתייחס לדעתם של מומחים הטוענים כי לצורך יצירת זכרון שווא נדרשת
5 התערבות מאסיבית כדוגמת היפנוזה, וכי אין המדובר בתופעה מוכרת המתרחשת אצל כל אדם.
6 לכך השיבה העדה כי אומנם לא בכל אדם מתרחשת התופעה "אלא אצל 25% מהאנשים שהם יותר
7 נוטים לפתח זכרון שווא... נכון שצריך התעסקות רבה, אך זה קורה גם ככה סתם..." (עמ' 96 שי' 6-
8 17 לפרוטוקול)

9
10 העדה ציינה כי בידה ראייה לכך שבמתלוננת היתה התערבות או התעסקות בזכרונה שעלול היה
11 לגרום לה לזכרון שווא והראיה היא "העובדה שבגיל 8 המתלוננת ספרה על שכן הגדול ממנה בכמה
12 שנים שנגע בה באופן מיני, והיא מכנה זאת כסוד גדול שסוחבת אותו במשך שנים, זה נמצא שם כל
13 הזמן, לא נותן לה מנוח, זה יכול לגרום לה לבנות זכרון שווא ביחס לאביה. ייתכן. בחלומות
14 מתערבים דברים מהמציאות, מדחפים, מחדדות, מעולמות פנימיים ומהחיצוניות, אם הטריד
15 אותה אותו סוד נורא כפי שאמרה, ייתכן שאנשים מחייה האמיתיים, שאולי היא כעסה או פחדה
16 מהם, נכנסו לחלום והחליפו את אותו שכן. אך זו השערה." (עמ' 96 שי' 17-28 לפרוטוקול)

17
18 העדה הפנתה למחקר שממנו עולה כי 25% מהנבדקים שנבדקו במעבדה נזכרו בארועים שלא היו,
19 אך היה מדובר בארועים יחסית מינוריים. העדה ציינה כי קיימים מחקרים המראים כי גם אנשים
20 שחוו טראומות או נזכרו מאוחר בטרומה, יכלו להתעורר אצלם זכרונות שווא. (עמ' 97 שי' 4-1
21 לפרוטוקול)

22
23 "זכרון שווא יכול להתפתח אצל כל אדם בנסיבות שונות" (עמ' 97 שי' 9 לפרוטוקול)
24 העדה נתבקשה להפנות למחקרים אשר מצביעים על התפתחות זכרון טראומטי ושהוכח כי המדובר
25 בזכרון שווא- העדה השיבה כי היו אנשים שהגיעו עם זכרונות שהסתברו בעליל שאינם נכונים
26 לדוגמא אישה שטענה כי אנסו אותה מכת השטן, אך התברר שהיא בתולה ודוגמאות נוספות. העדה
27 ציינה כי ההזכרות של האנשים הללו היתה ללא התערבות טיפולית, הם הגיעו לטיפול בגלל קשיי
28 הזכרונות שלהם. (עמ' 97 שי' 10-19 לפרוטוקול)

29
30 ב"כ המאשימה טענה בפני המומחית כי המתלוננת עד רגע ההזכרות לא היתה מטופלת, כך שהחשש
31 שהשתילו לה רעיון, לא קיים, לכך השיבה המומחית: "עצם זה שהיא התעסקה וקראה ספרים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 בנושא, כשאני קוראת ספר של מומחה, זה כמו לקבל עצה או רעיון מהמומחה, דרך הספר, לא חייב
- 2 שמטפל יעמוד מולה, אלא דרך הספרות המקצועית, ...היא עסקה בזנות באותה תקופה, אפשר
- 3 לדמיין למה היא נחשפה, עם רקע של הסוד לגבי השכן כשהיתה בת 8...היה קליינט מבוגר שעורר
- 4 בה את העניין, וזה הגעיל אותה והזכיר לה דברים, הרבה דברים הזכירו לה." (עמ' 97 ש' 26- עמ' 98
- 5 ש' 6)
- 6
- 7 ב"כ המאשימה טענה בפני המומחית האם לא ניתן לראות בכל אלו סימנים לפריצת טראומה, עד
- 8 שהבשילה, ולכך השיבה לפי מחקרים, בין היתר מאמרו של מקנלי משנת 2009 – אחד האיפיונים
- 9 של זכרון אמת הוא שהזכרון מגיע מיד עם הגירוי שמזכיר אותו. לעומת זאת, במקרה של המתלוננת
- 10 היו הרבה שינויים, בכל פעם משהו אחר, אם זה החלום, שהיה לא ברור והתבהר לאט לאט, דברי
- 11 חברה שגרמו למתלוננת לחשוב, ספרים שקראה ולא ניתן להצביע על נקודת הזכרות אחת.
- 12
- 13 רשימת הגורמים החיצוניים שיכלו לבנות אצל המתלוננת את זכרון השווא אותה מנתה המומחית
- 14 בעדותה: השכן מגיל 8, הספר שקראה, העובדה שחשבה שלחלומות יש משמעות וכל הדברים
- 15 שציינה קודם לכן. (עמ' 98 ש' 18-15 לפרוטוקול)
- 16
- 17 העדה הדגישה כי זכרון אינו דבר מוחלט שניתן להסתמך עליו במאה אחוז, העדה הפנתה למחקרים
- 18 שהוכיחו כי אנשים המעידים מזכרונם, שלא בזדון, העידו דברים שונים מהמציאות. (עמ' 98 ש' 19-
- 19 25 לפרוטוקול)
- 20 העדה נשאלה להבדל בין מחקר מעבדה אודות זכרון לבין אדם החווה טראומה ולכך השיבה העדה:
- 21 " בדרי"כ אדם שחווה טראומה יזכור אותה, הזכרון אינו מדויק." (עמ' 98 ש' 26- עמ' 99 ש' 2
- 22 לפרוטוקול)
- 23 העדה הבהירה כי כבכל תחום ממדעי ההתנהגות המדובר בכללים הסתברותיים ולא באמת
- 24 מוחלטת, זכרונות אמת נוהגים לעלות באופן מיידי לעומת זכרונות שווא העולים באופן הדרגתי, יחד
- 25 עם זאת, יש סימנים מאפיינים המגדירים את הסיכוי לזכרון שווא. (עמ' 99 ש' 7-3 לפרוטוקול)
- 26
- 27 העדה ציינה כי מקריאת החומר לא מצאה כי הזכרון עלה למתלוננת בבת אחת והסבירה כי עוד טרם
- 28 החלום, בינואר 1998 היא שוחחה עם חברתה וזכרה שאביה עשה לה משהו ולא ידעה להסביר מה, ב
- 29 29.1.98 לפני החלום, ציינה כי היא מתחילה לאבד את הזכרון, המתלוננת לא בטוחה שדברים שהיא
- 30 קצת זוכרת קראו במציאות או שחלמה עליהם, ואולי זה לא קרה כלל, כפי שכתבה המתלוננת
- 31 ביומנה. (עמ' 99 ש' 14-8 לפרוטוקול)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 לשאלה האם המומחית יכולה לשלול שכל אותן תהיות והתחבטויות של המתלוננת היו רק סימנים
- 2 לטראומה שפורצת החוצה, בין היתר התנהגות מינית מתירנית, הפסקת לימודים בגיל צעיר,
- 3 התדרדרות לזנות בגיל צעיר, סימנים שהמומחים אומרים שהם מתיישבים לנפגעות תקיפה מינית
- 4 ממושכת מצד אדם קרוב. העדה השיבה: " קשה לי להאמין שמומחים אמרו כך, כי ידוע שאין
- 5 תסמינים מאפיינים להתעללות מינית, אם היו, יכולנו לתת כאבחנה התעללות מינית, לא הייתי פה,
- 6 ייתכן מצב של התעללות של מכות שהם באותם מאפיינים, יתכן שגדלה בבית שלא נתנו לה בטחון,
- 7 אפשר שיעלו כל התסמינים, אך זה יכול להוות גם כתוצאה מהתעללות מינית. " (עמ' 100 ש' 5-1
- 8 לפרוטוקול)
- 9 העדה אינה שוללת קיומה של תופעת אמנזיה דיסוציאטיבית אך היא מגדירה אותה כנדירה ביותר,
- 10 בהתבסס על נתונים סטיסטיים, מחקריים שהראו שאנשים שעברו טראומות זוכרים את הארוע.
- 11 (עמ' 100 ש' 19-25 לפרוטוקול)
- 12
- 13 העדה אישרה כי העידה כבר ב 5 משפטים פליליים באותו נושא, כעדה מטעם ההגנה אך עדיין
- 14 עומדת על טענתה כי מדובר במקרים נדירים ביותר, כי בכל אותם מקרים בהם העידה איבחנה
- 15 אותם כזכרון מובנה ולא כשכחה על רקע טראומה שלא ניתן להכיל ולכן נשכחה. (עמ' 100 ש' 26-
- 16 עמ' 101 ש' 1 לפרוטוקול)
- 17
- 18 העדה הופנתה לחוות דעתה שם כתבה כי לא נמצא הסבר או מנגנון שיסביר כיצד זכרונות
- 19 טראומטיים של התעללות מינית חוזרת בילדות נחקים מהזכרון ובביהמ"ש הוסיפה כי: " יש
- 20 הטוענים שהזכרונות נחקים ויש הטוענים שהם נבנים, זו הדילמה. " (עמ' 101 ש' 8-9 לפרוטוקול)
- 21 העדה הפנתה למאמרו של מקנלי משנת 2009 אשר לדבריה מקנלי: " נותן גם הוכחות שנמצאו
- 22 לתופעת ההדחקה, ולתופעת זכרונות השווא, והוא מציע שחלק מהזכרונות שעולים בגיל מבוגר, הם
- 23 לא כתוצאה מחוסר יכולת להתמודד עם טראומה, אלא תוצאה של שכחה רגילה, שלא היתה
- 24 לזכרונות משמעות טראומטית בילדות"
- 25 בהמשך לכך נשאלה האם התעללות מינית ממושכת בילדות מצד אדם קרוב אינה מהווה חלק
- 26 מהקטגוריה של זכרון טראומטי, ולכך העדה השיבה כי במידה והארועים התקיימו, אזי הם נכללים
- 27 בקטגוריה זו. (עמ' 101 ש' 16-21 לפקרוטוקול)
- 28
- 29 העדה התבקשה להתייחס לרשימת המאפיינים אותם מנתה בחוות דעתה כמאפיינים של הזכרון
- 30 המובנה. העדה אישרה כי מנתה חמישה מאפיינים אך קיים מאפיין נוסף והבהירה: " לא נכון
- 31 שגישתי היא התאמת הקריטריונים לתוצאה הסופית שאני רוצה להשיג, לא החסרתי מאפיין משום

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 שחשבתי שההפך הוא הנכון, אלא כי לא יכולתי לומר דבר על מאפיין זה. " (עמ' 101 ש' 10-102 ש' 9
2 לפרוטוקול)
- 3
- 4 העדה התבקשה להתייחס למשפט אליו הפנתה מתוך דברי המתלוננת לצורך יישום המאפיינים
5 אותם מנתה על המקרה שלנו. כשעומתת עם הטענה כי המשפט הוצא מהקשרו השיבה: " ...לקחתי
6 זאת כמשפט מייצג הרבה פעמים שאמרה משפט זה בצורה אחרת, זו לא הפעם הראשונה שהמשפט
7 מופיע, הוא מייצג את הרעיון, לא התכוונתי להקשר. " (עמ' 102 ש' 19-17 לפרוטוקול)
- 8
- 9 העדה אישרה כי לא ניתן ללמוד על מוטיבציה פנימית של המתלוננת מתוך משפטים שנאמרו על ידה
10 לאחר ההזכרות. (עמ' 102 ש' 21-19 לפרוטוקול)
- 11 העדה ציינה כי נמצאו הרבה משפטים, טרום ההזכרות המעידים על כך ש"המתלוננת ידעה שיש
12 משהו עם אבא, אך לא ידעה מהו, דבר שהיה עמום, ולאט לאט התבהר. " (עמ' 102 ש' 23-21
13 לפרוטוקול)
- 14 העדה עומתת עם טעויות בהפניות בחוות דעתה בהקשר לציטוטים מתוך דברי המתלוננת. בין היתר
15 תחת הפרק של מוטיבציות חיצוניות, לכך השיבה: " מתנצלת אם הפנתי למקורות לא נכונים,
16 הרעיון הכללי שהוא אומר שאבא היה מקלל מכה וצועק, ושהיא הרגישה כמו משרתת שלו, זה
17 מעורר הרבה זעם, לטענתי זה יכול לתת אי נחת ולהוות מוטיבציה חיצונית לטעון שהאבא לאורך
18 שנים התעלל בה מינית, אך לא בצורה ישירה, אך זה יכול לדחוף להתעסקות נפשית מורכבת סביב
19 הנושא שתוליד חלומות שקשורים לכך, ומשם החלומות יובילו להבנות, תוך כדי קריאת ספרים, זה
20 תהליך מורכב, לא ברגע. " (עמ' 103 ש' 10-5 לפרוטוקול)
- 21
- 22 העדה אישרה כי בעיות זכרון לכשעצמו אינו מאפיין מובהק ליצירת זכרונות שווא, אולם במידה
23 וניתן היה להעביר את המתלוננת סדרה של מבדקים ניתן היה לסווגה האם היא נכללת בקטגוריה
24 שבה יש הסתברות גבוהה יותר ליצירת זכרונות שווא בהינתן בעיות הזכרון. (עמ' 103 ש' 17-12
25 לפרוטוקול)
- 26
- 27 העדה עומתת עם ציטוטים אליהם הפנתה מתוך דברי המתלוננת ונטען כלפיה כי הוציאם מהקשרם
28 . בחוות דעתה העדה הפנתה לכך שבהודעה במשטרה טענה המתלוננת שהיא קרעה את תעודות
29 הלימודים שלה מרוב כעס ואילו בהודעה מאוחרת הגיעה למשטרה עם התעודות וציינה כי מצאה
30 את התעודות, כי היא התבלבלה, והיא קרעה את תעודות לימודי הפסנתר ולא תעודות הלימודים.
31 מכך מבקשת המומחית להסיק כי למתלוננת היו קשיים בזכרון. ב"כ המאשימה שאלה האם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 המומחית אינה מתעלמת מהעובדה שהיה ארוע של קריעת תעודות, אך לא של ביה"ס אלא של
- 2 פסנתר, לכך השיבה העדה: " לפעמים זוכרים בצורה מוחשית שעשית דבר ופתאום מבינים שמדובר
- 3 בתעודות אחרות, זה עדות לתפיסת מציאות לא יציבה. משהו שלרגע מזכיר משהו, ולאחר מכן
- 4 מזכיר משהו אחר. " (עמ' 103 ש' 18- עמ' 104 ש' 3 לפרוטוקול)
- 5
- 6 העדה עומתה עם העובדה שביקשה להסיק מתוך הדוגמא כי המתלוננת ציינה במקום אחד
- 7 שהמעשים תמיד התבצעו עם קונדוס ובמקום אחר אמרה שהמעשה התבצע בלי כי למתלוננת היתה
- 8 תפיסת מציאות לא קבועה (עמ' 12 לחוות דעתה) , כי העדה אינה סותרת את עצמה וכי במקום אחר
- 9 הבהירה כי בכל המקרים בהם היה חודר לאיבר מינה היה משתמש בקונדוס ואילו בכל המקרים
- 10 בהם היתה מתבקשת לבצע בו מין אוראלי לא היה משתמש בקונדוס. לכך השיבה העדה "איני
- 11 זוכרת זאת, מוכנה להסתכל שוב, אני התרשמתי שתפיסתה לא קבועה." (עמ' 104 ש' 4-12
- 12 לפרוטוקול)
- 13
- 14 העדה נשאלה מדוע לא אזכרה את יומנה של המתלוננת ת/4 (בסימון המקורי) יומן משנת 1997,
- 15 יומן הכולל כותרת "למה?" – העדה השיבה כי לא זכרה האם היתה התייחסות נרחבת לכך בהכרעת
- 16 הדין, העדה לא זכרה שראתה רשימת שאלות תחת הכותרת "למה?" והוסיפה: " כל התהיות לא
- 17 מרמזות לי שהיה משהו מיני עם אביה." (עמ' 104 ש' 20-16 לפרוטוקול)
- 18 העדה טענה כי לא נתקלה בתימוכין לדברי המתלוננת בדברי עדים אחרים , לרבות סתירת הנאשם
- 19 וזכרונו, כטענת ב"כ המאשימה. (עמ' 104 ש' 23-21 לפרוטוקול)
- 20 העדה ציינה אם לא ציינה דבר מה , כנראה שהדבר נבע מכך שלא ראתה בו משהו חשוב. (עמ' 105 ש'
- 21 2-3 לפרוטוקול)
- 22
- 23 העדה נשאלה האם הארוע ברכבת התחתית אינו עשוי להיות מסווג כזכרון חוויתי וככזה מתיישב
- 24 עם מאפיינים של זכרון אמת, העדה השיבה : " אם זה מגיע מיד וביחד עם הזכרון הכולל, זה נכון,
- 25 לפעמים התחושות מגיעות תוך כדי הבניה." (עמ' 105 ש' 9-4 לפרוטוקול)
- 26 בהמשך העדות נשאלה העדה מדוע לא התייחסה לכך שהמתלוננת העידה כי המעשיים המיניים נחו
- 27 אצלה כחוויה חושית, הריח, ההקאה, הגועל, לכך השיבה: " מה זה לא התייחסתי? זה היא אמרה
- 28 בעדותה בביהמ"ש , מבחינתי זה שזה לא הופיע בהודעות במשטרה וזה מופיע אחרי כן, תוך כדי
- 29 תהליך, זה תומך ברעיון שזה נבנה." (עמ' 105 ש' 13-10 לפרוטוקול)
- 30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 העדה טענה כי גם העימות בין המתלוננת לנאשם מאוגוסט 2002 אינו מהווה אינדיקציה המאששת
2 את זכרונות האמת של המתלוננת מאחר שהעימות בוצע " לאחר שהיא חוותה כל מיני דברים בכל
3 מיני תקופות בחייה, כולל תקופת הזנות. יש לי ספק לגבי מקורן של התחושות, אין ספק שהיו לה
4 התחושות הללו. "(עמ' 105 ש' 19-14 לפרוטוקול)
5 העדה הופנתה לשורה של הפניות והבדלים בין גרסאות ת/4 – חוות דעתה שנכתבה לצורך הערעור
6 בפני ביהמ"ש העליון, לבין 2/3 – חוות דעתה שהוגשה לבימ"ש זה, וטענה: " ערכתי חו"ד, אני
7 מכנה אותה טיוטה, ערכתי לפי מיטב הידע שהיה לי אז, מצאתי לנכון אז, להשאיר נושא זה, אך
8 בעקבות שיחה עם הסניגור, או מסמך שראיתי בכתב, הסכמתי להוריד ולוותר, אני משיבה שאני
9 מקבלת כל תיקון שמוצע לי כי מבחינה מקצועית זה לא תמיד נכון. פה היו לי מספיק תימוכין
10 לאבחנה הזו, גם ממקורות אחרים, כמו האישור של מכבי, עצם הידיעה שקיימת האבחנה, לא הייתי
11 ערה לכך שאני מסתמכת על מסמך שלוקח בחשבון את העובדה שהדברים קרו באמת, לכן, הרגשתי
12 לא נכון להסתמך על זה. " (עמ' 107-16 לפרוטוקול)
13 העדה עומתה עם טענת פרופ' זומר לפיה, קביעתה של המומחית כי למתלוננת יש מאפיינים של
14 אישיות גבולית, בהתבסס על מסמכים ומבלי לבחון את המתלוננת מנוגדים להנחיות הסתדרות
15 הפסיכולוגים במשרד הבריאות, והגיבה: " זה לא נכון, לא נתתי אבחנה...אלא הבאתי מאפיינים
16 שמצאתי בחומרים שהם הדבר הכי קרוב לאבחון, ...יש מאפיינים של ארגון אישיות גבולית. " (עמ'
17 107 ש' 12-5 לפרוטוקול)
18
19 העדה טענה כי זו השערתה כי בעקבות העיסוק בזנות פתחה המתלוננת תסמינים פוסט טראומטיים.
20 העדה אישרה כי לא כל מי שעוסקת בזנות תפתח תסמינים כאלו וכי המתלוננת לא סבלה
21 מתסמינים פוסט טראומטיים טרם נסיעתה.
22

טענות התביעה

23 בסיכומי התביעה במסגרת ההליך המיוחד שלפנינו נטען כי על ביהמ"ש להותיר את הכרעת הדין
24 המרשיעה על כנה.
25 המאשימה עותרת בפני בית המשפט לאמץ את חוות דעת מומחי התביעה ועדויותיהם ולקבוע על
26 פיהן כי התנהלותה של המתלוננת בשנות התבגרותה מתיישבת ומאפיינת קורבנות של גילוי עריות;
27 לדחות את חוות דעת מומחי ההגנה בדבר האפשרות כי זיכרונותיה של המתלוננת אינם זיכרונות
28 אמת; וכי בהמשך לראיות התביעה ולקביעות בית המשפט בהכרעת הדין בהליך המקורי, מעשי
29 האינוס והמעשים המגונים בכפייה (בנוסחם דאז) עליהם העידה המתלוננת, שביצע הנאשם בה עד
30 שהיא קיבלה את המחזור החודשי בגיל 11 - הינם אירועים שאירעו.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1
- 2 לפי המאשימה, בפני בית המשפט נפרשו בהליך המקורי ראיות המוכיחות מעל לכל ספק סביר, כי
- 3 זיכרונותיה של המתלוננת אודות המעשים שביצע בה הנאשם הינם אמיתיים, ואין המדובר
- 4 בסיפורים אותם בדתה מראשה או בזיכרונות שווא כפי שטוענת ההגנה.
- 5
- 6 טוענת התביעה כי הראיות שהציגה בהליך המקורי ובהליך המחודש גם יחד ובכלל זה עדותה
- 7 המהימנה של המתלוננת, בנוסף לראיות הנוספות המחזקות כפי שאלה פורטו בהכרעת הדין ובצירוף
- 8 חוות דעת מומחי התביעה בהליך המחודש לפיהן אורח חייה והתנהגותה של המתלוננת בשנים
- 9 טרום-הזיכרון מתיישבים ומאפיינים נפגעות תקיפה מינית בכלל ומסוג גילוי עריות בפרט, מוכיחות
- 10 מעבר לכל ספק סביר כי המתלוננת חוותה התעללות מינית ממושכת מידי הנאשם, וכי זיכרונותיה
- 11 למעשים, שהודחקו עד גיל 23 (אם כי לא הדחקה מוחלטת, כדעת מומחי התביעה, אלא זכירה
- 12 "בדרך המיוחדת בה "זכרות" נפגעות תקיפה מינית בילדות" כלשונה של גב' גור, גם קודם לחלום
- 13 ולעליית הזיכרונות לתודעה), הם זיכרונות אמת.
- 14
- 15 עדויות התביעה, המעידות על מצוקותיה הנפשיות וחיבוטי הנפש של המתלוננת לאורך השנים
- 16 והתנהגותה בשנים שבין הפסקת המעשים (גיל 11) ועד למועד בו נזכרה (גיל 23), התקפי החרדה
- 17 מהם סבלה, קשייה המרובים עם סביבתה בכלל ועם הוריה בפרט - עולים בקנה אחד עם קביעת בית
- 18 המשפט העליון בע"פ 8855/09 פלוני נ' מדינת ישראל כי מקובל שהקשיים הנפשיים/גופניים צצים
- 19 תוך שנים לא רבות לאחר ביצוע המעשים.
- 20
- 21 ממשיכה התביעה וטוענת כי בניגוד לגרסאות האמינות של עדי התביעה, עדות הנאשם הותירה
- 22 רושם רע על בית המשפט ועל שקריו עמד בית המשפט בהכרעת הדין בהליך המקורי, לרבות
- 23 משמעותם הראייתית.
- 24
- 25 במסגרת ההליך המחודש העידו מטעם ההגנה שני מומחים, אשר טענו כי לדעתם זיכרונה של
- 26 המתלוננת הינו זיכרון שווא, אך גם הודו כי לא ניתן להבחין בין זיכרון שווא לבין זיכרון אותנטי.
- 27 המאשימה סבורה כי הצליחה לקעקע את חוות דעתם ואת עדותם בבית המשפט וכי אלה לא
- 28 הצליחו לעורר ספק באשמתו המוכחת של הנאשם.
- 29 המאשימה מדגישה כי פס"ד פלוני דורש לנהוג בזהירות בטרם יורשע אדם על סמך עדות יחידה של
- 30 קורבן אשר הדחיקה את זיכרונותיה, אך גם מציין כי אינו בא להחזיר את דרישת הסיוע.
- 31 טוענת המאשימה כי בניגוד לפרשת פלוני, בה החליט בית המשפט לזכות את המערער מחמת הספק,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

משום שלא היו ראיות מחזקות, ומשום שמספר פרמטרים כרסמו בתקפות הזיכרונות של המתלוננת
שם, ובהם סוגסטיביות בוטות, סתירות בגרסאות המתלוננת בפרטים מהותיים, ועוד, במקרה שלפנינו
אין כל פרמטר ממשי המכרסם בתקפות זיכרונה של המתלוננת דן, ומנגד מצויות ראיות חיזוניות
רבות התומכות באמינות זיכרונותיה ויש בהם כדי להעיד כי עסקינן בנפגעת התעללות מינית
בילדות.

טוענת התביעה כי חוות דעת המומחים שהעידו מטעמה ועדויותיהם בהליך המיוחד השלימו את
החסר עליו הצביע בית המשפט בהכרעת הדין בהליך המקורי וסיפקו מענה מקצועי ומחקרי
לשאלות שונות ללא מענה.

התייחסות ב"כ המאשימה לעדויות מומחי התביעה וחוות דעתם :

כבר בפתח טיעוניה טוענת המאשימה את טענתה המרכזית והיא סוג המומחיות הנדרשת לחוות
דעה בתיקנו.

טוענת המאשימה כי מאחר והשאלה הנדרשת להכרעה הינה האם הזכרונות הטראומטיים של
המתלוננת אמת הם או לאו, נדרשת מומחיות מעולם הטראומה. בהמשך ממשיכה התביעה וטוענת
כי בעוד המומחים מטעמה הינם בעלי רקע מקצועי רלבנטי היכול לשפוך אור על השאלות המרכזיות
הנבחנות במקרה שלפנינו, המומחים מטעם ההגנה מגיעים מזירה שונה, שאינה יכולה לסייע
לביהמ"ש להכריע בסוגיות המהותיות הנבחנות במסגרת הפרשה. התביעה טוענת כי שלושת מומחי
התביעה הינם אנשי מקצוע שצברו **נסיון טיפולי רחב** ועתיר שנים **בנפגעות טראומה מינית** בכלל ועל
רקע **התעללות מינית בילדות** בפרט, וזאת להבדיל ממומחי ההגנה.

טוענת המאשימה כי בבוא ביהמ"ש לבחון איזו מומחיות נדרשת לחוות דעה בתיק דן ובשאלות
שהוא עורר, אין רלבנטיות לעדות של מדען-חוקר, מומחה בסטטיסטיקה, שצורת עבודתו הינה
אמפירית, שנסיונו המקצועי הוא נסיון אקדמי בלבד ושהידע שלו לקוח מהספרות המחקרית ולא
מהספה הטיפולית ושבמסגרת עיסוקו האקדמי עורך מחקרים על בעלי זכרון רגיל בעוד שהתיק בו
אנו עוסקים המדובר בזכרון טראומתי, כדוגמת פרופ' גושן (עמ' 55 ש' 20-21 ; עמ' 60 ש' 27 ; עמ' 61
ש' 6 ושי' 16-20 לפרוטוקול)

מפנה התובעת לעדותה של ד"ר זליגמן באשר לחשיבות מתן חוות דעת בענייננו על ידי מומחה
מתחום הטראומה :

"טראומה טורפת את הקלפים. על מנת לשרוד אותה, מי שקורבן וסופג אותה צריך לפעול על פי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 היגיון שונה, אחר ממה שאנו מכירים, שמובן לנו, שרגילים ביחס להתנהגות בני אדם, אדם
2 שמתמודד עם טראומה הוא במצב של איום, סכנה, חוויה של חוסר אונים, צריך להתארגן אחרת
3 כדי להתמודד. להיות מומחית בתחום טראומה זה אומר להבין איך אדם שורד במציאות כה קשה,
4 זה מחקר של ההתמודדות, התארגנות נפשית ושל השינוי בכל מה שאנו רגילים לחשוב על כיצד
5 האדם חושב ומתנהג בתוך מציאות שכזו. " (עמ' 33 ש' 3 – 9 לפרוטוקול).

6
7 נושא נוסף אליו ביקשה המאשימה להפנות את תשומת הלב הוא החומר שעמד לרשות המומחים
8 לצורך כתיבת חוות דעתם. טוענת המאשימה, כי בעוד שהמאשימה דאגה כי בפני המומחים שהעידו
9 מטעמה יעמדו כלל הראיות בתיק ונגישותם לחומר הראיות כמו גם לפרוטוקולים שבתיק לא
10 הוגבלה, המומחים מטעם ההגנה לא זכו לאותה הפריבילגיה. מפנה המאשימה לחוות דעת מומחי
11 ההגנה- 1/ ו 2/, כמו גם לחקירתם הנגדית של פרופ' גושן וד"ר שרף מהם עולה כי ראיות מהותיות
12 כמו גם עדויות שזכו להתייחסויות נרחבות בהכרעת הדין, לא היו בפניהם (או שהיו והושמטו באופן
13 מכוון או רשלני) באופן שמשליך ופוגע משמעותית במשקל שיש ליתן לחוות דעתם, כך התביעה.

14
15 עד כאן באשר לטענותיה הכלליות של המאשימה באשר למסגרת העבודה. כעת אעבור לטענות
16 הממוקדות אליהן ביקשה ב"כ המאשימה להפנות בסיכומיה בשעה שהתייחסה לכל עדויות
17 המומחים מטעמה:

פרופ' זומר וד"ר זליגמן-

18
19 טוענת ב"כ המאשימה כי חוות דעתם של המומחים ת/1 בהליך המיוחדש מתייחסת ומשיבה עניינית
20 לשאלות שהעלה בית המשפט בהכרעת דינו וממלאות ומשלימות את החסר עליו הצר בית המשפט
21 בהליך המקורי:

22
23 בחוות דעתם משיבים המומחים לסוגיית אפשרות ההדחקה המוחלטת של אירועי טראומה
24 מתמשכים מהילדות בכלל ואגב התעוררות מחלום מסוים בעקבותיו עולים זיכרונות אמיתיים
25 לתודעה אצל המתלוננת בפרט; כן מחווים המומחים דעתם ביחס לאוטנטיות ההיזכרות של
26 המתלוננת לעומת האפשרות כי זיכרונותיה משקפים זיכרונות שווא – כשהאפשרות האחרונה נדחת
27 מניה וביה על ידם.

28
29 לדידה של התביעה, חוות הדעת ת/1 בהליך המיוחדש מנומקת, מעוגנת ורצופה בהפניות למכלול רב
30 של ראיות ועדויות שהתבררו בהליך המקורי, וכן נתמכת באיזכורים ובהפניות למחקרים כמו גם
31 בנסיגות המקצועי העשיר של המומחים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1
- 2 ב"כ המאשימה מבקשת להפנות את ביהמ"ש לנושאים הבאים מתוך חוות הדעת:
- 3
- 4 עיקרי חוות הדעת הם אלה:
- 5 אי הוודאות והספק ביחס לזיכרון של הפגיעה, מאפיינים את החוויה של נפגעי גילוי עריות (עמ' 6
- 6 למעלה); זיכרונות טראומטיים עלולים להיות מעובדים במוח באופן שונה מזיכרונות רגילים (עמ' 6
- 7 למעלה); כשהמתלוננת לא נתנה לתוכן החלום להישכח כמו שקורה לרוב חלומות בני האדם אלא
- 8 החליטה לרשום את החלום ומשרשמה אותו וזה עמד לפני כעדות בת קיימא – פרצו לתודעתה גם
- 9 שאר הזיכרונות שהיו עד אותה עת מנותקים מתודעתה (עמ' 6 למטה); תגובתה הרגשית הנסערת
- 10 של המתלוננת בעקבות ההיזכרות מפריכה מניה וביה את הטענה כי מדובר בזיכרון שווא, שאחרת
- 11 היתה מגיבה באדישות (עמ' 7 באמצע); בעקבות פתיחת הסכר הרגשי, או כאשר חומרים שהיו עד
- 12 כה מנותקים כמעט לגמרי הפכו נגישים יותר להכרה המודעת, החל להתפתח תהליך הזיכרות
- 13 שהתקדם לאורך ציר הזמן (עמ' 7 באמצע);
- 14
- 15 אגב התייחסות המומחים לחלום ולאופן בו חלום יכול להשפיע על אמונה שאירועים מסויימים
- 16 התרחשו גם אם לא התרחשו מעולם, מציינים המומחים כי אף שיש התייחסות מחקרית בספרות
- 17 המדעית לכך, דעתם היא כי מחקרים אלה אינם יכולים לסייע לבית המשפט בהערכת משקל החלום
- 18 בהיזכרות בדבר מסכת ההתעללות הארוכה הנטענת במשפט זה, תוך שהם מפרטים ומנמקים את
- 19 הסיבות לכך (עמ' 7 למטה – עמ' 8 למעלה).
- 20
- 21 בשאלת אופן עליית הזיכרון, בעקבות החלום (באוקטובר 1999) ומידת האמון שניתן לייחס לזיכרון
- 22 שהתעורר בחלוף שנים, השיבו המומחים, על בסיס ידע חלוט בבריאות הנפש, כי "החלום לא עבר כל
- 23 תהליכי השאה ולא היה נתון להשפעה מסלפת" תוך שהם תומכים זאת במצבה הנפשי ובמצוקה
- 24 אליה נקלעה המתלוננת עקב כך (עמ' 8 סי' ב2) (וכן בעדות פרופ' זומר, עמ' 32 שי' 8-5 לפרוטוקול).
- 25
- 26 באשר לאפשרות הנטענת מטעם ההגנה לפיה התלונה משקפת זיכרון-שווא מובנה במוחה של
- 27 המתלוננת, השיבו המומחים כי כדי לקבל אפשרות זאת יש להראות כי המתלוננת עברה טיפול
- 28 פסיכולוגי אקטיבי המערב סוגסטיה, תרופות או היפנוזה וכי לא רק שלא נמצאה כל ראיה לכך,
- 29 ההיפך הוא הנכון כשהם מפנים לתשובתה של גב' אללוף למתלוננת כי תחושותיה קשורות ל"יתסביך
- 30 אדיפוס".
- 31 בנוסף – נשללה על ידם האפשרות כי ניתן ליצור זיכרונות אוטוביוגרפיים שקריים ותסמונות פוסט-

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 טראומטיות בעקבות קריאת ספרים, צפייה בסרטים או בתכניות טלוויזיה (עמ' 8 למטה – עמ' 9
2 למעלה).

3
4 במענה לסוגיית ה"חלום" – יקיצת המתלוננת מהחלום והתובנה כי אביה פגע בה מינית בילדותה –
5 השיבו המומחים בשניים: ראשית, כי לא מצאו בספרות המקצועית כל דיווח המתעד מקרה שבו
6 חלום ייצר זיכרון כוזב. שנית, לגישתם ההיזכרות של המתלוננת לא התרחשה בעקבות החלום
7 ולדעתם, כפי שהודגם על ידם בראיות, היתה זכירה רציפה של המתלוננת את חווית הפגיעה בה
8 למרות שהיא לא לגמרי הבינה את משמעם ולא השכילה לארגם לכדי סיפור נהיר. (עמ' 10 למטה).

9
10 לבסוף, במענה לשאלה המרכזית שעמדה בבסיס הערות בית המשפט בהכרעת הדין בהליך המקורי
11 ושנוסחה על ידי המומחים: "האם יש באורח חייה ובהתנהגותה של ורד בשנים טרום הזיכרון דפוסי
12 התנהגות המתיישבים עם הידוע על תמונת חיים קונסיסטנטית של קורבן עבירות מין מתמשכות
13 מסוג גילוי עריות, אם לאו", השיבו המומחים חד משמעית בחיוב, תוך תמיכת מסקנתם בראיות
14 ובעדויות מהתיק, העולים בקנה אחד עם המוכר להם מתגובות של קורבנות גילוי עריות. (ס' 4, עמ'
15 11 - 13).

16
17 ממשיכה התובעת ומפנה גם לעדותו בבית המשפט של פרופ' זומר אשר נדרש לעיקרי חוות הדעת.

18
19 ב"כ התביעה מפנה לנושאים הבאים מתוך עדותו של פרופ' זומר בביהמ"ש:

20
21 ב"כ המאשימה מציינת כי בעדותו הבחין פרופ' זומר בין תחומו של הפסיכולוג הקליני לבין תחומו
22 של השופט באומרו כי בחוות הדעת הוא הביע דעתו באשר לתסמינים, דפוסי ההיזכרות והמצב
23 הפסיכולוגי של המתלוננת כפי שאלה באים לידי ביטוי בראיות והאם הם עולים בקנה אחד עם
24 דפוסים המוכרים לו תוך שהוא מציין מפורשות כי הוא אינו מכריע בשאלת האמת העובדתית וכי
25 חוות הדעת נועדה לסייע לבית המשפט בהכרעה (האם היתה טראומה). (עמ' 11 לפרוטוקול).

26
27 בנוסף ובאופן המחזק את מהימנותו ואת יושרו המקצועי, כך התביעה, הבהיר פרופ' זומר כי
28 "כשאני מומחה בבית המשפט, משתדל להתבונן מנקודות המבט שעומדות לרשותי, אינני מגוייס
29 כמטפל לעזור לאדם ספציפי. במקרה הזה לא היתה לי מחויבות אמפטיית למתלוננת, איני מכיר
30 אותה, נשאלתי שאלות עיוניות ועניתי כמיטב יכולתי" (עמ' 16 לפרוטוקול).

31 מפנה המאשימה להמשך עדותו של פרופ' זומר שם הוסיף: "התייחסותי לעובדות היתה בעין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 ביקורתית, כאיש מדע אני עוסק בהפרכות, אך פה ניסיתי להביא ידע מדעי וקליני כדי לענות."
- 2 (עמ' 30 ש' 5-6 לפרוטוקול).
- 3 טוענת המאשימה כי התייחסות מקצועית דומה ניתן למצוא בעדותה של ד"ר זליגמן לפיה "כשאני
- 4 ניגשת לכתוב את ת/1 איני יכולה לומר מה באמת היה שם, במובן שאיני יכולה לומר מהי האמת
- 5 העובדתית אלא על סמך הדברים שהמתלוננת אומרת אפשר להניח הנחות שהן לדעתי האמת. אם
- 6 היתה אומרת דברים שונים, מסקנותיי היו שונות ... אם היה לי ספק לגבי הכנות של המעשים
- 7 שעברה המתלוננת לא הייתי עורכת כך את חוות הדעת, לא הייתי רוצה שמישהו ישב בכלא אם לא
- 8 עשה את המעשים". (עמ' 37 לפרוטוקול).
- 9
- 10 בעניינה של המתלוננת נשוא תיקנו השיב פרופ' זומר, ביחס לדפוסים, בחיוב: "היא טוענת שוב ושוב
- 11 שהיא עברה טראומות קשות והתסמינים המוצגים בחומר הראיות מתאימים לתגובתה. אינני יודע
- 12 אם עברה או לא. מנסיוני סביר שהיא עברה. מי עשה? איני יודע" (עמ' 11 ש' 18 - 23 לפרוטוקול).
- 13
- 14 בהמשך מפנה ב"כ המאשימה לכך שפרופ' זומר חוזר על הדברים באומרו: "גם עדת ההגנה קבעה
- 15 שיש לה תסמונת על פי מה שמוכר לי קשורה מבחינה הסתברותית להיסטוריה טראומטית". (עמ' 15
- 16 ש' 18-19 לפרוטוקול), כשהוא מכוון דבריו לד"ר שרף ולהפרעת האישיות של המתלוננת
- 17 שאובחנה אצל האחרונה. (הבהרה של ב"כ המאשימה)
- 18
- 19 עוד ביקשה התובעת להפנות לכך כי במענה לשאלת הסניגור המלומד כאילו יש אפשרות
- 20 שהטראומה שנגרמה למתלוננת אינה קשורה לנאשם אלא במישהו אחר, השיב פרופ' זומר כי אף
- 21 שאין זה תפקידו להחליט (כי אם תפקידו של בית המשפט), האפשרות אינה סבירה לטעמו. (עמ' 12
- 22 ש' 9-7 לפרוטוקול).
- 23
- 24 ב"כ המאשימה ביקשה לציין את תשובתו של פרופ' זומר כשעומת עם העובדה ששני המטפלים
- 25 שטיפלו במתלוננת בנעוריה (הפסיכולוגית גבי אללוף והפסיכיאטר פרופ' אפטר) לא זיהו את
- 26 תסמיניה של המתלוננת שהובאו בפניהם עד לנסיעתה של האחרונה לארה"ב כתסמינים פוסט-
- 27 טראומטיים השיב פרופ' זומר: "קרוב לוודאי שלפני שנת 1999 לא היו סימנים פוסט טראומטיים,
- 28 זה לא סותר את מהות התלונה והתסמונת שפרצה אחר כך... הממצאים מרמזים שייתכן
- 29 שהתחלואה הפוסט טראומטית הסוערת לא פרצה טרם נסיעתה לארה"ב, הדברים מוכרים
- 30 וידועים, ויכולים להתרחש בהפרעה שמכונה 'הפרעת דחק פוסט טראומטית מושהית' בה בגלל
- 31 אמנזיה, בגלל מידור הזיכרון, שהוא מחוץ להכרה המודעת, אנשים בחשיפה לטריגר, או גירוי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מדינת ישראל נגד בני שמואל

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

כבוד השופט צבי גורפינקל - אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

כלשהו, מגיבים בהתפרצות של תסמונת פוסט טראומטית שעד אז לא היו לגביה ראיות... זה מוכר בעיקר אצל קורבנות שעברו התעללות לתקופה ממושכת" עמ' 18 ש' 6 – 16).

המאשימה מבקשת להזכיר כי בית המשפט, בהכרעת הדין בהליך המקורי, דחה את עדויותיהם של גב' אללוף ופרופ' אפטר ככאלה שניתן לקבוע ממצאים על פיהם על רקע העובדה כי חלק מהתסמינים שהיו למתלוננת הובאו בפניהם (אך הם לא זיהו את מקורם בהתעללות מינית) וחלק כלל היו בידעיתם. בהקשר זה מפנה המאשימה לחלקים הרלבנטיים בהכרעת הדין, וכן לפרוטוקול בית המשפט בהליך המקורי.

טוענת התביעה כי לאור קביעות ביהמ"ש בהליך המקורי יש לתמוה על הצגת הדברים בפני פרופ' זומר כפי שהוצגו על ידי ההגנה ושפורטו לעיל, בפרט כשבתיקנו הובאו עדויות כי חלק מתסמיניה של המתלוננת הופיעו כבר בשנים טרם נסיעתה לארה"ב וכפועל יוצא מכך, מקבלת התשובה של פרופ' זומר דלעיל משנה תוקף וחזוק.

ב"כ המאשימה מבקשת להפנות גם לתשובתו של פרופ' זומר אשר במהלך חקירתו הנגדית עומת גם עם עדות גב' אללוף (בעמ' 293 לפרוטוקול בהליך המקורי) כאילו המתלוננת משליכה על אביה את "חוסר היכולת שלה להסתדר עם החיים, לתלות את זה על משהו, על משהו" המאשימה מוסיפה כי הסניגור המלומד מכוון דעתו לגורם הפנימי שלדעת ד"ר שרף הביא את המתלוננת לבנות זיכרון שווא. בתשובתו דחה פרופ' זומר תזה זו כשהוא עומד על האבסורד שבה: "אני מבין שאתה טוען בדיעבד שכדי להקל על מצבה היא המציאה את התלונה שאביה אנס אותה כל השנים, ופתחה את המשפט כדי שהיא תרגיש רגועה יותר? כדי ליצור לה רווחה נפשית? והאם זה פתרון קל עבורה? אני משיב שזה לא סביר. אני מקבל את הפיתרון שהיה קל לה לומר שאביה פגע בה יותר משקשה לה להסתדר בחיים, או שהתדרדרה לזנות בארץ רחוקה. אני מבין שקשה לנו להצביע על קשרי סיבה ומסובב, אתה לוקח את טענותיה שהם נזקיה הנפשיים של גילוי העריות, ואומר 'זה מסביר מדוע אינה דוברת אמת'. יש בכך בעיה."

להלן ההפניות והדגשים אליהם ביקשה המאשימה להפנות את תשומת ליבו של ביהמ"ש באשר לעדותה של ד"ר זליגמן:

טוענת המאשימה כי עדותה של ד"ר זליגמן בבית המשפט, הוסיפה והשלימה את עדותו של פרופ' זומר.

בעדותה בבית המשפט ציינה ד"ר זליגמן כי היא מודעת לכך שיש גישות שחולקות על תיאוריות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 האמנזיה עליה העידה "אך לא אצל אנשים שחוקרים טראומה ועוסקים בזה." (עמ' 35 ש' 23-24).
- 2
- 3 לגופן של ראיות שהובאו בפניה והנוגעות למתלוננת העידה ד"ר זליגמן כי "אני מאמינה שהיה שם
- 4 גילוי עריות..." תוך שהיא פירוט ונימוק כיצד הגיעה לדעה זו.
- 5 כן הוסיפה "אם הייתי רואה את הדברים בנפרד לדברים שבאו אחר כך, ייתכן שהיה שם משהו
- 6 אחר אבל כשאני רואה הכל ביחד, אני מגיעה למסקנתי." (עמ' 38 ש' 16 – 21 לפרוטוקול).
- 7
- 8 בדומה לפרופ' זומר, גם ד"ר זליגמן עומתה על ידי הסניגור המלומד עם האפשרות כי הטרומה
- 9 שנגרמה למתלוננת אינה קשורה לנאשם אלא במישהו אחר, ולכך היא השיבה: "אם נעשו על ידי בן
- 10 משפחה אחר שבמשך שנים פגע בה, זה ייתכן אך פה מדובר על אדם מסויים, מניחה שזה היה
- 11 אביה" (עמ' 39 ש' 17-18).
- 12 המאשימה מדגישה כי למומחית זו (וכפי שהעידו הן פרופ' זומר והן גב' גור) אין ספק כי
- 13 הטרומות שנגרמו למתלוננת מקורם בבן משפחה קרוב ואינה אפשרית מצד אדם מרוחק כשכן או
- 14 כיוצ"ב.
- 15
- 16 במסגרת חקירתה הנגדית נשאלה ד"ר זליגמן האם עיסוקה של המתלוננת בזנות הביא אותה
- 17 ל"חלום" ועל כך היא השיבה בשלילה: "...אפשר ביומנים לראות כיצד היא חושבת לעסוק בזנות.
- 18 מרבית הנשים שעוסקות בזנות עברו פגיעות מיניות". (עמ' 41 ש' 3 – 5 לפרוטוקול).
- 19
- 20 המאשימה מבקשת לציין כי גם רכיב זה בעדותה של ד"ר זליגמן מתיישב ומשתלב עם עדותה של
- 21 גב' גור ועם נסיונה המקצועי של האחרונה.
- 22
- 23 להלן התייחסות המאשימה לעדותה של הגב' ענת גור -
- 24
- 25 טוענת המאשימה כי חוות דעתה של הגב' גור נועדה ליתן מענה לשאלות בית המשפט בהכרעת הדין
- 26 בכלל עם דגש ספציפי לעיסוקה של המתלוננת בזנות והקשר שבין עיסוק זה לגילוי עריות ולתופעות
- 27 של ניתוק בפרט. עוד מציינת התביעה כי חוות דעת זו הינה המשך ישיר לחוות הדעת – ת/1.
- 28
- 29 המאשימה מפנה לדברי הפתיחה מתוך חוות הדעת: "מחומר הראיות עולה תמונה מובהקת,
- 30 שקשה להטיל בה ספק, של התעללות מינית בילדות שהתרחשה על ידי אדם קרוב מאוד לנפגעת,
- 31 החל מגילאים צעירים ביותר ולאורך זמן. התמונה הקלינית המובהקת עולה הן מתמונת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 הסימפטומים, הן מהדינאמיקה האישית, הבינ-אישית והמשפחתית, הן מהדרך המיוחדת שבה
- 2 ורד מספרת את סיפורה, הן מתמונת מאפייני האב הפוגע שמתאימה למאפיינים המוכרים לנו
- 3 מהספרות המקצועית על אבות הפוגעים בבנותיהם."
- 4 בהמשך מפנה המאשימה לפרוט אותו ערכה הגב' גור בחוות דעתה בנוגע לשאלה כיצד חומר
- 5 הראיות שהועמד בפניה (ובכלל זה עדויות אמה של המתלוננת, אחותה, דודותיה, אביה ועוד) מבטא
- 6 תמונת סימפטומים אופיינית תוך שהיא דוחה את האפשרות כי מדובר בזיכרון "מושתל" או מובנה
- 7 מצד המתלוננת (עמ' 3 ואילך לחוה"ד ת/ 3).
- 8 כן מייחדת גב' גור פרק מיוחד העוסק בקשר שבין העיסוק בזנות של המתלוננת בתיקנו לבין
- 9 התעללות מינית בילדות. (עמ' 13 ואילך לחוה"ד ת/ 3).
- 10
- 11 עוד מפנה המאשימה ל דברי הפתיחה של גב' גור בעדותה בבית המשפט: "מנסיון קליני מצטבר
- 12 שקרוב ל-30 שנה, גם תמונת הסימפטומים וגם הדינמיקה האישית והבינ-משפחתית שעולה
- 13 מקריאת התיק מאוד מובהקת. קשה לטעות. גם אם הייתי קוראת את התמונה הקלינית
- 14 והדינמיקה וגם אם ורד לא היתה זוכרת או נזכרת, אני כקלינאית הייתי אומרת שיש פה תמונת
- 15 סימפטומים אופיינית לפגיעות מיניות בילדות שהתבצעו על ידי אדם קרוב ואהוב." (עמ' 44 ש' 19
- 16 – 23 לפרוטוקול).
- 17
- 18 כמו כן מבקשת המאשימה להדגיש כי הגב' גור אשר הגיעה מהספה הטיפולית ומנסיונה העשיר
- 19 העידה: "לא פגשתי אישה שנוצלה לזנות מבלי שהיה לה את הפרדיספוזיציה – 'הכשרה מוקדמת'
- 20 של פגיעה מינית בילדות. ניסיוני מראה על קשר כמעט מלא. אומרת 'כמעט' כדי לא לעשות חטא
- 21 למספר מועט של מקרים. מהידע הקליני בנושא זה ההכשרה לעיסוק בזנות היא פגיעות בילדות..."
- 22 (עמ' 45 לפרוטוקול).
- 23
- 24 ב"כ המאשימה מבקשת להפנות לכך כי עדותה של הגב' גור באשר למנגנון הניתוק מתיישב עם
- 25 פסיקת ביהמ"ש העליון ומפנה: "נקודה נוספת חשובה – שקשורה להפרעות דיסוציאציה, היכולת
- 26 לעשות זנות, לבצע את האקטים המיניים המתבצעים בזנות מותנית ביכולת להתנתק מהגוף
- 27 ומהנפש בזמן ביצוע האקט של הזנות. ... זו יכולת שנרכשת במהלך הניצול המיני בילדות ובמקרה
- 28 שלנו התיאורים של ורד מפורשים. היא מתארת כשאביה היה אונס אותה בלילה הנפש שלה היתה
- 29 נמצאת במקום אחר... הדה-פרסונליזציה היא מנגנון הכרחי לניצול בזנות." (עמ' 45 ש' 16 – 24
- 30 לפרוטוקול).
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 ב"כ המאשימה מבקשת מביהמ"ש לאמץ את קביעותיהן של הגב' גור וד"ר זליגמן ביחס לתסמינים
2 ולסימפטומים הפוסט-טראומטיים שזוהו אצל המתלוננת, ככאלה שיכולים לנבוע מסיבות אחרות
3 שאינן קשורות בהתעללות מינית על ידי הנאשם. מפנה המאשימה לתשובתה של הגב' גור: "חשוב
4 לציין כי תמונת הסימפטומים מורכבת. אין לעשות זילות ולנתק מההקשר. אין לבדוד כל
5 סימפטום. ... אין לנסות לרדד אותם. לוקחים ומנסים לבדוד את הסימפטומים אז אפשר להיות
6 הרבה סיבות. כשלוקחים את הדינמיקה שקשורה אז רואים שמדובר במשהו משמעותי... (האם
7 לסימפטומים שנמנו יכולים להיות הסברים שונים?) קשת הסימפטומים שהועלתה היא מאוד
8 מובהקת". (עמ' 48 ש' 15 – 24 לפרוטוקול).

9 במקום אחר השיבה גב' גור: "איננו מסתמכים רק על הזיכרון שכתוצאה של חלום הביא לתודעה,
10 אלא על תמונה סימפטומים מובהקת וקשה. מפנה לענין הזנות ולנפילה החדה בלימודים
11 ולהפרעות החרדה, זה קרה לפני שהיא נזכרה. אמרתי במשפטי הראשונים ואני חוזרת שמבחינתי
12 כמומחית שגם אם לא היה החלום והזיכרון והייתי מקבלת תמונת סימפטומים, הייתי אומרת
13 שקיים חשד כבד של פגיעה מינית בילדות. חוץ מהזיכרון אך כשבא הזיכרון הוא משלים את
14 התמונה אך הוא לא עומד בפני עצמו. אין הסבר אחר לירידה בלימודים ולשאר הסימפטומים.
15 הסיכוי לכך שואף לאפס." (עמ' 52 ש' 26 – עמ' 53 ש' 5).

16
17 כמו כן, מבקשת המאשימה מביהמ"ש לאמץ את הסבריה של הגב' גור ביחס להידרדרות לזנות של
18 המתלוננת בתיקנו: "לא כל ילדה שעוברת פגיעה מינית מגיעה לזנות, רובן לא מגיעות, אלה
19 שמגיעות לזנות, רואים שהיתה הפקרה של הסביבה הקרובה לאורך כל הדרך. במקרה הזה,
20 ההפקרה מצד האם היא מובהקת. הילדה זעקה כל כך הרבה פעמים ומספרת שזה קרה לה במיטה
21 ביחד עם הוריה. ההפקרה הדרמטית כה אופיינית בקרב ילדות שעברו תקיפה מינית והגיעו
22 לזנות." (עמ' 51 ש' 25 – עמ' 52 ש' 2 לפרוטוקול).

23
24 המאשימה מפנה לתשובת גב' גור ביחס למתלוננת ולאופן בו האחרונה סיפרה את סיפורה "אני
25 אומרת שהסיפורים, האופן הלא קוהרנטי עם החורים בזיכרון, עם חוסר הוודאות הפנימית בתוך
26 הסיפור, עם אמירה שזה מתעתע ושיש פרטים שהיא זוכרת ויש שאינה זוכרת וכו', לנוכח כמעט
27 30 שנה של שמיעת סיפורים מסוג זה, זה מאוד אותנטי, זו הדינמיקה שעליה אני מדברת שרק
28 קלינאים מומחים בטיפול בנפגעי (תקיפה) מינית שומעים." (עמ' 52 ש' 19 – 23 לפרוטוקול).

29
30 עוד מדגישה המאשימה את המענה אותו נתנה הגב' גור (התואם גם את חוות הדעת ת/1 ואת עדותו
31 של פרופ' זומר) לטענת ההגנה כפי שמופיעה בחוות דעתה של ד"ר שרף להפרעת האישיות של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 המתלוננת ומבקשת מביהמ"ש לאמץ קביעה זו: "הפרעות אישיות הם תולדה. הם לא מנותקות.
2 ידוע שחלק גדול שסובל מהפרעות אישיות, זה קומפלקס. הפרעת לחץ פוסט טראומטית מורכבת
3 זה תוצאה מפגיעות מתמשכות וכרוניות בילדות. הפרעה אישיותית היא חלק מהסימפטומים
4 הפגיעות הקשות באישיות, הפרעת אישיות יש להם מקורות טראומטיים..." (עמ' 53 ש' 5 – 8
5 לפרוטוקול).

6
7 הדגש נוסף מתוך עדותה של הגב' גור אליו ביקשה המאשימה להפנות היא תשובתה של הגב' גור
8 לשאלת בית המשפט בהכרעת הדין ביחס לפגיעה המינית שעברה המתלוננת מידי השכן ברוננו העידה
9 גב' גור: "...אני חוזרת שהסימפטומים כולל הזנות מקושרת לפגיעות מיניות בילדות, מרוב
10 המקרים מהורה ולא שכן כי כששכן פוגע עם כל החומרה, הקשת של הסימפטומים תהיה אכן
11 קשה אך הפרעת האישיות, הקשיים העמוקים באמון וביכולת הקשר עם האחרים, כשאדם מאוד
12 קרוב פוגע... הפגיעות ע"י השכן המתוארות אינן מספיקות כדי לייצר תמונת סימפטומים כה
13 קיצונית. פגיעות כאלה יכולות להיות מפורשות כקורבנות חוזרת." (עמ' 53 ש' 16 – 23 לפרוטוקול).

14
15 עד כאן, התייחסות המאשימה לעדויות ולחוות דעתם של העדים מטעמה. כעת אעבור לסקירת
16 טענות המאשימה וההדגשים אליהם ביקשה להפנות את ביהמ"ש ביחס לעדויות מומחי ההגנה
17 ולחוות דעתם:

פרופ' גושן

18
19
20
21 המאשימה טוענת, כפי שכבר פורט, כי תחום מומחיותו של מומחה זה מטעם ההגנה אינו רלבנטי
22 ואינו יכול להועיל לביהמ"ש להכריע בשאלות העומדות להכרעה, שכן המדובר באיש אקדמיה
23 מתחום הסטטיסטיקה וההסתברות, אשר אין לו כל נגיעה לספה הטיפולית וכל שכן לעולם
24 הטרואומה ונגזרתו עולם הפוסט-טראומה.
25 יתר על כן, הוסיפה ב"כ המאשימה בסיכומיה כי מעדותו ניתן ללמוד כי הוא שגג בהבנת תפקידו וכי
26 הוא נטל על עצמו את תפקידו של ביהמ"ש, הכריע בסוגייה שבמחלוקת: " אני משוכנע מעבר לכל
27 ספק ברמה הכי קרובה לוודאות שאפשר שאירוע של התעללות לא נעשה. אני אומר זאת עובדתית,
28 לא הסתברותית או סטטיסטית, כשאני מסתכל על מלוא מסכת הסיפורים, איני רואה שום סיבה
29 לחשוב שאירוע התעללות התרחש." (עמ' 55 ש' 17-14 לפרוטוקול)

30
31 ב"כ המאשימה הפנתה אף לצורת עבודתו של המומחה, כפי שעלתה מעדותו בביהמ"ש בשעה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 שהתבקש להתייחס לחוות דעתה של הגב' גור ולקשר שבין הדרדרות המתלוננת לזנות לבין
- 2 התעללות המינית שחוותה בילדותה, ופרופ' גושן תאר כי לצורך ברור מניעי אישה לעסוק בזנות,
- 3 הוא שוטט ברחבי הקמפוס, דבר עם אנשים מעולם הסוציולוגיה ואלו אמרו לו: " ברור, מקור
- 4 מספר אחד לזנות הוא כלכלי" (עמ' 60 ש' 18-14 לפרוטוקול) ב"כ המאשימה טוענת כי שיטת עבודה
- 5 זו וצורת הסקת המסקנות הנ"ל אינה מתקבלת על הדעת ומשליכה על האופן שעל ביהמ"ש לבחון
- 6 ולהעריך את חוות דעתו של העד.
- 7 עוד ביקורת באשר למתודיקת הפעולה של פרופ' גושן מעלה ב"כ המאשימה כאשר היא מפנה את
- 8 ביהמ"ש להתייחסותו של העד לתופעת "אמנזיה דיסוציאטיבית" במהלך עדותו: " יש לי ביקורת
- 9 כלפי אמנזיה דיסוציאטיבית שכל עוד כמדען לא הוכיחו לי מבחינה אמפירית, מבחינתי זה לא
- 10 קיים. איני מכיר בכך וגם החוקרים שמפרסמים את המאמרים חושבים." (עמ' 62 ש' 22-20
- 11 לפרוטוקול)
- 12 ב"כ המאשימה מדגישה כי חרף קיומן של הלכות ביהמ"ש המכירות בתופעה, חרף הכרת התופעה
- 13 במדריך העדכני של האגודה הפסיכיאטרית להגדרת הפרעות נפשיות (DSM4), וחרף הכרת גורמים
- 14 טיפוליים הנתקלים תדיר בתופעה זו במסגרת עבודתם, כל אלו אינם משכנעים את פרופ' גושן בדבר
- 15 קיומה של התופעה, שכן שפתו היא שפה אמפירית מחקרית, ומה שלא הוכח סטטיסטית מחקרית,
- 16 לא קיים, כלשונו.
- 17
- 18
- 19 טענה נוספת אותה מעלה המאשימה לשם ביסוס עמדתה כי אין לתת משקל לחוות דעתו של מומחה
- 20 זה, היא כי המומחה ביסס את חוות דעתו על חומר ראיות אשר הוכח מחקירתו הנגדית בביהמ"ש כי
- 21 לא הי מלא וכי נגרעו ממנו ראיות ועדויות רלבנטיות ומהותיות.
- 22 ב"כ המאשימה מפנה לדברי העד עצמו: "בתור מדען אני מתחיל מנתונים" (עמ' 56 ש' 3), "עברתי על
- 23 חומר החקירה" (עמ' 66 ש' 8) "לא רציתי לסמוך על דבריו של הסניגור, ורציתי לקרוא חומר
- 24 ראיות. (עמ' 66 ש' 17).
- 25 מאידך, הודה העד: "היתה בעיה עם העימות שהיה מוקלט, לא הספקתי לעיין בחומר של העימות
- 26 למיטב זיכרוני" (עמ' 66 ש' 5); "לא ראיתי את הכרעת הדין, רק חלקים ממנה כפי שצוטטו
- 27 בעתירה לביהמ"ש העליון" (עמ' 66 ש' 11-10); [כשהופנה לעמ' 8 לחוות דעתו, סיפת פיסקה שניה] -
- 28 "הסניגור הראה לי את הציטוטים לגבי האם ושהיא הכחישה את המקרה" (עמ' 66 ש' 22-21);
- 29 "נסמכתי על חומרים שניתנו לי ע"י עו"ד שפירא כי רצינו לדעת מה אמרה הפסיכולוגית
- 30 והפסיכיאטר. לא עברתי על הכרעת הדין, איני זוכר אם פרוטוקולי ביהמ"ש היו בפני. למשל את
- 31 עדות הנאשם בביהמ"ש, קשה לי לזכור אם קראתי" (עמ' 67 ש' 3-1);

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 עוד הפניה של המאשימה לדברי העד באשר למקור ידע נוסף עליו התבסס: "את עדותה של מירב
2 גינדי, אחות המתלוננת, איני זוכר אם קראתי. כששאלתי את המתמחה של עו"ד שפירא לגבי
3 עדויות תומכות, לא זוכר אם הובאה לידיעתי עדותה של מירב... עדות זו (לא) הובאה לידיעתי. איני
4 יכול לזכור אם קראתי את עדותה במשטרה, או בביהמ"ש או בציטוט. אין ביטוי בחו"ד לעדות של
5 מירב" (עמ' 67 ש' 21-27); טוענת המאשימה כי משעה שראיה כה מהותית ורלבנטית שזכתה
6 להתייחסות ביהמ"ש בהליך המקורי (המגיעה כדי "ראשית הודיה" לדעת המאשימה) נעלמת
7 מעיניו ולא זכתה להתייחסותו, לא ניתן לטעון כי חוות דעתו מסתמכת על הראיות לאשורן ולכן
8 ביהמ"ש אינו יכול לבסס על סמך חוות דעת זו את הכרעתו.
9 ממשיכה התובעת וטוענת בסיכומיה כי לא זו בלבד שראיות מהותיות לא היו בפני פרופ' גושן,
10 כמפורט לעיל, הרי שמחוות דעתו עולה כי מנגד היתה בפניו הודעת הערעור שהוגשה לבית המשפט
11 העליון מטעמו של הנאשם, וחלקים לא מבוטלים הימנה אומצו על ידו ללא סייג לתוך חוות הדעת
12 (עמ' 8 למטה עד עמ' 11 למטה, לפני הפסקה שכותרתה "לסיכום").
13 לדעת המאשימה לא יכול להיות חולק כי הודעת הערעור אינה "ראיה" בתיק ואינה אמורה להימצא
14 בפניו של עד מומחה האמור לבחון בעצמו את הראיות שבתיק ולהעריכם במשקפי מומחיותו.
15 עוד ממשיכה המאשימה וטוענת כי פרופ' גושן, אימץ וציטט סעיפים נכבדים מהודעת הערעור לתוך
16 חוות דעתו והכל כשהוא גם לא טורח לכסות על עקבותיו ולשנות את המונח "המערער" שהובא שם.
17 המאשימה טוענת כי לנוכח זאת, תמוהה עדותו של העד בביהמ"ש לפיה: "הודעת הערעור לא
18 השפיעה עלי" (עמ' 66 ש' 15) קושי נוסף בקבלת דברי המומחה עליו הצביעה המאשימה הוא הסברו
19 מדוע לא התייחס להודעת הנאשם (ולאימרתו הבעייתית של האחרון לדעת המאשימה "באופן טבעי
20 מאמינים לבת" ושהוא נמנע מלכנות את בתו שקרנית על אף הטענות החמורות שהיא השמיעה
21 נגדו): "לא התייחסתי להודעת הנאשם כי יש לי מגבלה של זמן להביא את כל הטיעונים שלי, בתוך
22 50 העמודים יש המון דברים שלא התייחסתי אליהם" (עמ' 69 ש' 26 – 27).
23 טוענת המאשימה כי לא התקיימה כל מגבלת עמודים וכי תמוהה העדפתו של המומחה להביא
24 ציטוטים נרחבים על פני עמודים שלמים ממסמך לא-לו (קרי, מהודעת הערעור) על פני הודעת
25 הנאשם ואימרתו דלעיל.
26
27 שוב טוענת המאשימה כי התנהלות העד הינה התנהלות בלתי מקצועית, כמו גם שיטת השוטטות
28 בקמפוס לצורך ברור סוגיית המניעים לזנות. לדעת המאשימה יש באלו כדי להעיד על הדרך הלא-
29 מקצועית בעליל בה גיבש פרופ' גושן את חוות דעתו והמאיינת למעשה את האפשרות ליתן משקל
30 כלשהו לחוות דעתו ולעדויות בבית המשפט.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 המאשימה מוסיפה וטוענת כי קיימות שורה של קביעות וטענות אותן העלה המומחה בחוות דעתו,
- 2 אשר אינן מבוססות או אף מופרכות בראיות ובעדויות שהובאו בפני ביהמ"ש בהליך המקורי. להלן
- 3 סקירתן, כפי שהובאו בפני ביהמ"ש בסיכומי המאשימה:
- 4 א. בעמ' 8 לחווה"ד טוען פרופ' גושן כי "גם הרישומים ביומנה של המתלוננת בזמן אמת אינם
- 5 מגלים אמירות על נושאים פתוחים עם אביה". בהקשר זה מפנה המאשימה את ביהמ"ש ל
- 6 ת/4- יומנה של המתלוננת משנת 1997, ולרישום במועד סמוך ליום 6.8.97 שכותרתו
- 7 "למה", בו כתבה המתלוננת (במשפט החמישי ברשימה זו) **"למה אני חושבת שהיה לי**
- 8 **משהו עם אבא שלי"**, העומדים בניגוד גמור לטענת העד.
- 9
- 10 כשעומת פרופ' גושן עם רישום זה הוא לא רק שהודה **"לא התייחסתי למשפט זה... אני לא**
- 11 **זוכר משפט זה ספציפית"** אלא גם **"הוא אומר מה שהוא אומר. אני לא שמח לקרוא משפט**
- 12 **זה. לא חושב שבמשפט זה התהפכו היוצרות. יש עדות שקרה משהו, מהמסכת הענקית**
- 13 **של העדויות הוא משפט שלא התעכבתי עליו. לא זוכר ששמעתי את המומחים הקודמים**
- 14 **שהעידו על המשפט הזה. המשפט הזה לא נוח לי, אך זה לא משנה את דעתי. יתכן שקרה**
- 15 **משהו. לא אמצא משפט כזה ביומן של בת 22 שלא עברה אירוע"**. (עמ' 67 ש' 10 – 15
- 16 לפרוטוקול).
- 17
- 18 ב. שם, באותה פסקה, ממשיך המומחה ומציין: **"כל המידע שיש לנו על היסטוריה בעייתית**
- 19 **עם האב נשען כולו על זיכרונה של המתלוננת, שעלה בעקבות החלום"**, בהקשר זה מפנה
- 20 המאשימה לעדות בת הדודה רינת ולאירוע ברכבת התחתית- אירוע טרום ההזכרות.
- 21
- 22 כשעומת פרופ' גושן ונשאל בחקירתו הנגדית עם ראיה זו, אישר האחרון **"אני מכיר את זה,**
- 23 **היה שם אירוע שהזכיר לה, איזה אסוציאציה שעלתה בה"** (עמ' 68 ש' 20) אך התקשה
- 24 להשיב מהו מקור הידע שלו לכך.
- 25
- 26 ג. בעמ' 12 באמצע לחווה"ד מצביע פרופ' גושן על **"יוצא מן הכלל יחיד לקביעה (שהיה זיכרון**
- 27 **או סממן של התעללות מינית קודם לחלום) בטענת המתלוננת כי סיפרה לעדת התביעה גבי**
- 28 **אללוף על מעשי ההתעללות. טענה זו נדחתה מכל וכל על ידי עדת התביעה עצמה"** (הדגשה
- 29 של ב"כ המאשימה בסיכומיה).
- 30
- 31 המאשימה מפנה את בית המשפט לעדות המתלוננת בהקשר זה (עמ' 26 לפרוטוקול בהליך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 המקורי) על מנת להיווכח כי מדובר בסילוף גמור של העובדות, מה גם שכאמור, קיימים
- 2 "יוצאים מן הכלל" בדמות הרישום ביומן ת/ 4 כמובא לעיל כמו גם ראיות אחרות שהוכחו
- 3 בבית המשפט בהליך המקורי ושמהם התעלם המומחה מהטעם שאלה לא היו בפניו.
- 4
- 5 ד. בעמ' 13 באמצע מציין פרופ' גושן כי "...קודם לחלימת החלום וממש בסמוך לו קראה את
- 6 הספר "כוחו של התת-מודע" ... (הדגשה של ב"כ המאשימה בסיכומיה). טוענת המאשימה כי
- 7 אין לכך כל בסיס.
- 8
- 9 טוענת המאשימה כי אנו מצויים בהליך מחודש, במתווה מוסכם שאין לחרוג ממנו. כמו כן,
- 10 ממשכה המאשימה ומזכירה כי ההגנה, בהרכבה הקודם, בהליך המקורי לא השכילה
- 11 לחקור ולו בשאלה אחת בנושא מסעה הרוחני של המתלוננת לגלות את עצמה את המתלוננת
- 12 במסגרת ההליך המקורי בחקירת שתי וערב בסוגיה זו ולהניח את האדנים לתזה המובאת
- 13 היום.
- 14 כפועל יוצר מכך עותרת המאשימה בפני בית המשפט לדחות על הסף את נסיונות ההגנה,
- 15 במסגרת ההליך המחודש, להעלות סברות והשערות על בסיס נתונים שלא בוססו בהליך
- 16 המקורי.
- 17
- 18 שנית, טוענת המאשימה כי משעלה מעדות המתלוננת כי היא קראה ספר בעל כותרת דומה
- 19 לספר דלעיל עובר לחודש אוקטובר 1999 ובמסגרת ההליך המחודש הוכח על ידי המאשימה
- 20 כי פרופ' גושן קרא, ציטט, התבסס והתייחס בהרחבה יתרה על ספר שיצא רק בשנת 2000,
- 21 מתמוטטת ונמנעת כל אפשרות מצד ההגנה לטעון טיעון כלשהו בנושא.
- 22
- 23 ה. לא ברור למאשימה כיצד הגיע פרופ' גושן לקביעותיו בחוות הדעת נ/ 1 כי טיפולה של גבי
- 24 אללוף במתלוננת עונה להגדרת "מטפלת מקצועית שטיפלה בה בצורה אינטנסיבית במשך
- 25 כחמש שנים... (עמ' 18 פסקה שניה); כי "עולה מדבריה של הפסיכולוגית אסתר אללוף
- 26 לפיהן ייתכן שהחלומות של האונס היוו פורקן למאווים אדיפאליים שלא מומשו" (עמ' 48
- 27 למטה); "מהעדויות של המטפלת אסתר אללוף שנקטה טכניקות דינאמיות בטיפול, לא עלה
- 28 במתלוננת שום זיכרון על התעללות... (עמ' 50). (ההדגשות של ב"כ המאשימה
- 29 בסיכומיה).
- 30
- 31 מנגד, מפנה התביעה לכך שהמומחה התעלם מקביעות בית המשפט בהכרעת הדין ביחס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 לגבי אללוף (שלא ידעה שהמתלוננת ביצעה נסיונות אובדניים, שלא ידעה שהמתלוננת עסקה
- 2 תקופת מה כנערת ליווי, שגבי אללוף לא זכרה את ענין התקיפה המינית על ידי השכן ברונו,
- 3 שהיא לא ידעה שהמתלוננת סבלה מהפרעות שינה שהם אחד מהמאפיינים של פוסט-
- 4 טראומה) אך משהודה פרופ' גושן בבית המשפט כי הוא לא עבר כאמור על הכרעת הדין (עמ' 67 ש' 2), הפגם מובן.
- 5
- 6
- 7 המאשימה טוענת כי יש לדחות את הפרק ואת החלקים העוסקים ב-1/נ בתיאוריית
- 8 ה"הדחקה", תיאוריה הנדחית מכל וכל על ידי פרופ' גושן, וזאת נוכח הכרת בית המשפט
- 9 העליון במנגנון זה כמנגנון הגנה מוכר אצל נפגעות תקיפה מינית מפני זיכרון טראומתי.
- 10 כפועל יוצא מכך, טוענת המאשימה כי יש גם להתייחס בביטול לתשובתו של העד ביחס
- 11 למומחי התביעה ולהסבריהם על מונח ההדחקה כתוצאה מטרומה: "המומחים שלך
- 12 מדברים על תופעות שלא קיימות בעולם". (עמ' 79 ש' 23). מוסיפה התביעה כי תשובתו זו
- 13 ומעידה על כשירותו המפוקפקת של עד זה לשמש מומחה האמור לענות על השאלות בהן
- 14 עוסק תיק זה.
- 15
- 16 בסוקרו את המונח "השתלת זיכרון" (עמ' 26 ואילך) מציין פרופ' גושן כי "ככל הנראה, יש
- 17 צורך בתשתית קיימת של נראטיבים תרבותיים כדי שהזיכרון כביכול "יתפוס"... ומכאן
- 18 משתמע, באופן מופרך לטעמה של התביעה, כי קבלת חוקן הוא לא חלק מהנרטיב התרבותי
- 19 ולא כלול ברפרטואר החששות של התרבות (כי נבדקים לא "נזכרו" שקיבלו חוקן, עת נעשה
- 20 להם ניסיון "להשתיל" זיכרון שכזה) אך התעללות מינית בילדות – כן (משום שזה מה
- 21 ש"הושתל" אצל המתלוננת, לדעת ההגנה). (כן ראה לענין זה את עדותו בבית המשפט, עמ' 72 לפרוטוקול).
- 22
- 23
- 24 עם זאת מציינת המאשימה כי גם פרופ' גושן מאשר כי לא ניתן להשתיל כל זיכרון (עמ' 26
- 25 בחווה"ד) וכי מפאת שיקולי אתיקה לא נערכו ניסויים בהם תוכן הזיכרונות היה טראומטי
- 26 בעוצמה זהה לזו של התעללות מינית. (עמ' 28 למטה בחווה"ד) וכן שלא קיימת אפשרות
- 27 לגרום לאדם לחלום חלום טראומטי ולבחון אם תוכן החלום הופך לזיכרון שווא (עמ' 44
- 28 למעלה בחווה"ד).
- 29 מכאן טוענת המאשימה שכל הדוגמאות שהביא פרופ' גושן בחוות דעתו אינן רלבנטיות
- 30 כמדד להשוואה או להשלכה על ענייננו.
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03

תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל

בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד

כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- ח. בעמ' 35 באמצע לחוות דעתו נוקב פרופ' גושן בדפוס חטיפה על ידי חייזרים כ"דפוס הדומה ביותר לדפוס ההיזכרות במקרה הנדון" תוך כדי התעלמות מכוונת, כך התביעה, מהעובדה כי בעניינו לא טיפול הוא שגרם לזיכרון לצוץ.
- ט. לפי התביעה, בהמשך חוות הדעת ממשיך פרופ' גושן להיצמד לדעתו כי זיכרונותיה של המתלוננת הם זיכרונות שווא כשהוא מעלה אפשרויות שונות, גם אם אלה סתרו זו את זו, והכל במטרה לכסות את כל האפשרויות ולכפוף את מסקנתו גם על המקרה שלנו:
- "כמעט תמיד ניתן לומר כי הזיכרונות עלו בעקבות טיפול פסיכולוגי, וכי קודם לטיפול לא היה ליזכר' כל זיכרון אודות האירוע" (עמ' 40 באמצע); "אטען טענה עקרונית כי המנגנון בבסיס יצירת זיכרונות שווא אינו תלוי כלל וכלל בטיפול פסיכולוגי" (עמ' 42 למעלה); נבדקים שנזכרו (בטראומה) לאחר תקופה ארוכה של שכחה - בעקבות טיפול פסיכולוגי שכלל מרכיבים של סוגסטיה (הנבדקים המתאימים ביותר למתלוננת בתיק זה)" (עמ' 41 למעלה); כדי שיווצרו זיכרונות שווא חייבים להתקיים שני מרכיבים: הראשון, שהמדמין יתקשה להבחין בין דמיון למציאות. השני, שהדימוי על מושא הזיכרון יהיה עשיר דיו בתוכנו. (עמ' 42 למעלה);
- בבית המשפט העיד פרופ' גושן: "הטיפול הפסיכולוגי זה לא חלק הכרחי, אלא זה המקום בו זה קורה הכי הרבה" (עמ' 73 ש' 9) אך אף שהוא מנסה להציג זאת כתוצר של הרהורים של אדם וערוב של דמיון, מציאות, הבלעות וכי הטיפול הפסיכולוגי אינו הכרחי – הוא מאשר כי לרוב זה קורה בטיפול פסיכולוגי.
- ממשיכה התביעה ומפנה לחוות דעת המומחה בעמ' 44, סוף פסקה ראשונה, ומציינת כי עתה מציין המומחה שלושה מרכיבים (כשלשניים דלעיל מתווסף "גרעין השתלה") וכן ש"טיפול פסיכולוגי אינו כלול ברשימת המרכיבים הנחוצים ליצירת זיכרונות שכאלה" וזאת כשרק עמוד אחד קודם לכן הוא טען דברים הפוכים ביחס לטיפול פסיכולוגי כגורם עיקרי ביצירת זיכרונות שווא.
- בהמשך גדלה רשימת המרכיבים לכלל ארבעה מרכיבים (בבית המשפט הוסף רכיב של "מצע תרבותי" – עמ' 76 ש' 25-28).
- מעבר לכך, נטען כי עולה מכך שלמעשה גם אליבא דה פרופ' גושן, לא די באופן עליית הזיכרונות ונדרשים מרכיבים נוספים שאין לנו ראיות לגביהם ולא הוכח בשום אופן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

שמתקיימים בענייננו.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

טוענת התביעה כי חוסר ההגיון בדרך בה מנסה פרופ' גושן להסביר כיצד נוצרים זיכרונות
שווא לטעמו מודגם בעמ' 43, פסקאות שניה ושלישית: "המשותף לכל הגרסאות הוא שהן
יוצרות מצע עשיר של דימויים. המחשבה על ההתעללות וההרהורים המרובים ברעיון זה
מעלים דימויים עשירים של התעללות. כל אלה יכולים בסופו של דבר ליצור, לפחות אצל
אנשים מסויימים, בלבול בין מציאות לדמיון." (הדגשה של ב"כ המאשימה בסיכומיה).
וכן – "מה שהכרחי זה מצע עשיר של דימויים" (עמ' 75 שי 9).
במילים אחרות, פירוש חלומות הוביל ליצירת זיכרונות. סובב ומסובב: קודם צריך שיהיו
חלומות, איתם תלך המתלוננת לטיפול, בטיפול המטפל יפרש לה את החלומות, ובטכניקות
לא ברורות יגרום לה המטפל לחשוב ולהרהר הרבה ומזה ליצור בלבול בין מציאות לדמיון
= קרי זיכרונות שווא. [וכל זה בהנחה שהמתלוננת נמנית על אותם אנשים מסויימים...
עניין שפרופ' גושן מאשר כי אין לא כל ידיעה לגביו – עמ' 75 שי 15-17]

י. לפי התביעה, מומחה ההגנה סותר עצמו כשבמקום אחד משיב בשלילה לטענה שחלימת
חלום לבדה מספיקה כדי ליצור את הדימוי העשיר שחייב והתקיים וכו' (עמ' 76 שי 21-25)
בעוד שמיד אח"כ טוען דברים הפוכים כשאומר שחלום כן מספיק כדי ליצור דימוי ויזואלי
(עמ' 77 שי 1-3).

יב. מעמ' 47 למטה ואילך בחוות הדעת מנסה פרופ' גושן להעלות אפשרויות שונות שיענו על
מרכיב "גרעין השתלה" שהינו מרכיב חיוני לטעמו ליצירת זיכרונות שווא.
העובדה שהמתלוננת לא היתה בטיפול טרום ההזכרות (ראה אישור פרופ' גושן לכך – עמ'
58 שי 13) הקשתה על מומחי ההגנה לבסס את טענתם להבניית זיכרון כוזב אצל המתלוננת.
מטעם זה הם תרו אחר אפשרויות אחרות ו"גרעיני השתלה" אחרים, לבד מטיפול, אך עשו
כן לדעת המאשימה ללא הצלחה:
ראיה אחת לכך מצאה המאשימה כבר בפתח עדותו של פרופ' גושן בבית המשפט כשהעיד כי
בחיפושו אחר הסבר לתיאורה של המתלוננת כי היזכרותה היתה פתאומית, הוא "עשה
עבודת בילוש כי זה הציק לו" והוא מצא פתרון בדמות הספר "כוחו של התת מודע" (להלן:
"הספרי"). (עמ' 58 – 59 לפרוטוקול): "המקרה שלנו לא תוך כדי טיפול, לכן המנגנון הוא
סוגסטיבי", כשהוא מכון לספר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 ראייה אחרת, כך התביעה, היא נסיונו של פרופ' גושן ליתן אפשרויות שונות להשתלשלות
2 האירועים, שהמשותף לכולן הוא הרעיון שנושאים מיניים הקשורים לאב העסיקו את
3 המתלוננת (קודם לחלום) (עמ' 47 למטה – עמ' 48 למעלה). טוענת המאשימה כי כאן נופלת
4 התיזה של המומחה שכן כשהוא מסתמך על אימרה המאוחרת להיזכרות ("חלק מהגורמים
5 שהביאו אותי להיזכרות היא עובדת עבודתי כנערת ליווי") כ"גרעין השתלה" שכן, לפי טענה
6 זו, המתלוננת מהרהרת בינה לבינה, לפני החלום, מה הביא אותה להידרדר לזנות. אגב
7 הרהורים אלה היא מעלה את האפשרות שאביה התעלל בה מינית, הרהורים אלה נכנסו
8 לתוך חלומותיה, וכך נוצר זיכרון השווא. האם המומחה טוען שהמתלוננת חשבה על
9 ההתעללות המינית בה, אחרת במה הרהרה?!

10
11 לטענת המאשימה, מהאמירה הברורה דלעיל של פרופ' גושן בחוות הדעת, אותה הוא גם
12 אישר בחקירה הנגדית לפיה המשותף לכל הספקולציות שמעלה הוא הרעיון שנושאים
13 מיניים שקשורים לאב העסיקו את המתלוננת – קודם לחלום (עמ' 78, ש' 21-28), ובפרט –
14 אישורו את שכתוב בחוות הדעת בנוגע להרהורים של המתלוננת בכך שהזנות קשורה
15 להתעללות – כלומר הרהורים בנוגע להתעללות – קודם לחלום (עמ' 79 ש' 24 – עמ' 80 ש'
16 21) בסיומה שמענו מפיו את המשפט "אולי גם מה שפרופ' זומר אומר הוא אפשרי" (שם, ש'
17 20) ממוטטת את גרסת ההגנה.

18
19 נאמן לגישתו, העיד פרופ' גושן ש"ברגע שמתקיים תהליך של השתלה, האדם נזכר בחוויות יג.
20 טראומטיות... אצפה ממנו שהוא יפתח תסמינים פוסט טראומטיים בעקבות החלום שחלם
21 ועוד מרכיבים נוספים" (עמ' 64 ש' 14 – 21), אלא שמהוכח לדעת המאשימה, בהליך
22 המקורי, כי למתלוננת היו תסמינים פוסט-טראומטיים שנים לפני אוקטובר 1999 (נסיונות
23 אובדניים, התנהגות מינית מתירנית, התקפי חרדה, הפסקת לימודים בגיל צעיר, התדרדרות
24 לזנות ועוד), מופרכת מניה וביה גרסת ההגנה.

25 כשהוא ער לבעייתיות שיכולה להיווצר לעדותו זו, עת עומת מיד עם המאפיינים דלעיל
26 שהוכחו בתיק, השיב הלה: "הסימפטומים הם מעורפלים. הם זהים לצבע של העור..." וכו'
27 (עמ' 53 ש' 23 – 27) בהקשר זה מפנה המאשימה כי העד אישר כי אין זה מתחום מומחיותו
28 (עמ' 65 ש' 3 וכן 1/1 עמ' 3 פסקה שלישית).

29 כשנשאל פרופ' גושן על ידי התביעה, בהמשך לאיזכורו של ספר מסויים בנושא הדחקה "אם יד.
30 האינוס שאותן נבדקות עברו היה מתמשך על פני תקופה מצד אדם קרוב" והעד השיב:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
כבוד השופט צבי גורפינקל- אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

- 1 "מדוע שואלים אותי על אינוס מתמשך" (עמ' 65 ש' 24) תמחה המאשימה אילו עובדות
- 2 מהתיק נחשפו בכלל בפניו שזו תגובתו או שמא עסקין בתשובה מתחמקת משאלה בעייתית
- 3 עברו.
- 4 לדידה של המאשימה חוסר הבנתו של פרופ' גושן בא לידי ביטוי גם כשהוא מציע, בהמשך
- 5 (עמ' 66 ש' 3-1) להסתמך על "מחקרים חלשים יותר של אירוע חד פעמי" או שמביא את
- 6 דוגמת השואה, לגביה תעיר המאשימה כי לא ברורה לה ההשוואה שעורך פרופ' גושן בין
- 7 הנאצים לאדם קרוב ...
- 8
- 9 טו. במהלך עדותו מודה פרופ' גושן באומרו: "יתכן שעשיתי טעות בניתוח כמו שאני מאשים את
- 10 המומחה מטעם התביעה שהכל הוא רואה בימי הטראומה" (עמ' 77 ש' 22-23), היינו
- 11 שאפשר והוא רואה הכל בראי "זיכרונות השואה".
- 12
- 13 טז. כשנשאל המומחה בנוגע לכל הספקולציות שלו לשאלה איך המתלוננת הגיעה לחלום את
- 14 החלום שחלמה, הוא אישר כי טראומה יכולה להביא לחלום (בעמ' 78 ש' 6-7).
- 15
- 16 יז. טוענת המאשימה כי ניתן גם להתרשם עד כמה מופרכות הספקולציות שהעלה מומחה
- 17 ההגנה במחשבתו החופשית ושבאה לידי ביטוי בחוות הדעת (עמ' 49 פסקה רביעית
- 18 "לסיכום") גם מהקישור שעושה פרופ' גושן בין האפשרויות השונות שהוא מעלה –
- 19 שהתקיימו כולן או חלקן – דבר שהוא עצמו חוזר בו ממנו נוכח כך שאי אפשר לקשר בין
- 20 אהבה אדיפלית לזנות... (עמ' 81 ש' 25).
- 21
- 22
- 23 נושא נוסף עליו ביקשה המאשימה לתת את הדעת בהקשר חוות דעתו של פרופ' גושן הוא אופן
- 24 עליית הזכרון.
- 25 ב"כ המאשימה טוענת בסיכומיה כי רכיב מרכזי בחוות דעתו של מומחה ההגנה – בו חלוקים
- 26 הצדדים – נוגע לאופן עליית הזיכרונות אצל המתלוננת. טוענת המאשימה כי גם לשיטת מומחה
- 27 ההגנה, אם ישתכנע בית המשפט כי זיכרונות המתלוננת עלו בבת אחת לתודעתה, יש בכך כדי
- 28 להעיד כי מדובר בזיכרונות אמת.
- 29 המאשימה מפנה לחוות דעתו: "מימצאים מדעיים מצביעים בפרט על כך שזיכרונות, שאין כל
- 30 ראיה להיותם זיכרונות אמת, עולים באופן איטי, טיפין-טיפין, לאורך תקופה ממושכת והם
- 31 מלווים ברמת ביטחון נמוכה. לעומת זאת, זיכרונות שהם קרוב לוודאי אמיתיים, עולים בצורה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ח 1035/03
תאריך: 21.09.2011

מדינת ישראל נגד בני שמואל
בפני הרכב: כבוד השופט צבי גורפינקל-אב"ד
כבוד השופטת יהודית אמסטרדם
כבוד השופט ד"ר קובי ורדי

1 מהירה יחסית, כמעט מידית ומלווים בתחושת ביטחון גבוהה. (עמ' 6 ב- נ/ 1, אגב מענה לשאלה 9
2 וכן בעמ' 50).
3 וכן לעדותו בביהמ"ש-הגיעו למסקנה שאופי עליית הזיכרון הוא קריטי, אם הזיכרון עולה אט אט
4 הוא לא אמין ואם עולה בבת אחת הוא אמין" (עמ' 57 ש' 13-15 לפרוטוקול).
5 בהקשר זה מבקשת המאשימה להחזיר ולהפנות את בית המשפט לעדות המתלוננת בפרוטוקולי
6 ההליך המקורי:

7 "ב- 99 הייתי בניו-יורק, זה היה אוקטובר 99. אחרי שעברתי איזה שהוא תהליך
8 שניסיתי, קראתי את 'כוחו של התת מודע' וכל מיני דברים שינסו לעזור לי ולהבין
9 את עצמי, מן תהליך פנימי רוחני כזה, ובאחד מהם קראתי שאחת הדרכים זה
10 לכתוב חלומות, לכתוב אותם על דף, ובאמת באותו יום התעוררתי מחלום, חלמתי
11 שאני מקיימת יחסי מין עם אבא שלי. מיד כשהתעוררתי כתבתי את זה על דף ואז
12 באותו רגע פתאום נזכרתי בהכל, נזכרתי שחלמתי את החלום הזה מאז שאני
13 זוכרת את עצמי או בעצם מגיל ההתבגרות. נזכרתי שהיו לי המון פעמים בגיל 15
14 ובגיל 16 שלא הבנתי, כאילו הייתי מסתכלת עליו והייתי אומרת למה אני חולמת
15 את החלומות האלה, אולי אני נמשכת אליו, אולי משהו לא בסדר איתי... ואז
16 באותו יום פשוט נזכרתי בכל מה שהוא עשה לי". (עמ' 21 ש' 4 – 15 לפרוטוקול
17 בהליך המקורי)

18 ...
19 (זאת אומרת שהמודעות הלא נודעת הזאת שלך לא צצה בניו-יורק אלא בעצם היו
20 לך חלומות על אונס שהיה אונס אותך גם בגיל 13, 15?) "כן, אבל אני לא התעמתתי
21 איתם עד החלום בניו-יורק בעצם". (עמ' 21 ש' 3 – 9 לפרוטוקול בהליך המקורי).

22
23 טוענת המאשימה כי לא ניתן לקרוא עדותה זו של המתלוננת ולתארם בדרך אחרת לבד מעליית
24 הזיכרון באופן מיידי, כ"לבה רותחת", באופן המעיד על היותם זיכרונות אמת.
25
26 המאשימה מבקשת להתמודד עם טענת ההגנה לפיה נמצאו ציטוטים ועדויות מצד המתלוננת לפיהם
27 זיכרונה אינו שלם, כי היא תמשיך להיזכר עוד ועוד עד שארית ימיה וכיוצא"ב.
28 תשובתה לטענה זו מונה שלושה ראשים:
29 ראשית, נטען כי יש להבדיל בין היזכרות ב"מסה הקריטית" של האירועים לבין היזכרות מאוחרת
30 כטיבו של הזיכרון האנושי בכלל, והטראומטי בפרט, בפרטים נוספים.